

**Propozycja ustaleń
planu zadań ochronnych
obszaru Natura 2000
Uroczyska Puszczy Drawskiej
PLH320046
materiał roboczy**

**Uwagi proszę kierować do:
Klub Przyrodników, 1 Maja 22, 66-200 Świebodzin, kp@kp.org.pl
w kolejnej wersji uwzględnimy analizę uwag, które otrzymamy do
28.03.2014**

ŚWIEBODZIN - WARSZAWA, 18 marca 2014 r.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Opracowanie współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko

Na podstawie art. 28 ust. 5 w związku z art. 28 ust 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046, zwanego dalej obszarem.
2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar.

§ 2

Opis granic obszaru określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3

Mapę obszaru stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4

Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5

Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 7.

Wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar, określa załącznik nr 6 do zarządzenia.

¹⁾ Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz.1241 i Nr 215 poz. 1664, z 2010 r. Nr 76 poz. 489, Nr 119 poz. 804, z 2011 r. Nr 34 poz. 170, Nr 94 poz. 549, Nr 208 poz. 1241, Nr 224 poz. 1337, z 2012 r. poz. 985, z 2013 r. poz. 7, 73, 165.

§ 8.

Wskazuje się potrzebę sporządzenia, w ciągu 5 lat od wejścia w życie planu zadań ochronnych, potrzebę sporządzenia planu ochrony dla następujących części obszaru:

- 1) dolina rzeki Korytnica na odcinku od Nowej Studnicy do granicy Drawieńskiego Parku Narodowego.
- 2) dolina rzeki Cieszynka od źródeł do granicy Drawieńskiego Parku Narodowego, wraz z ekosystemami nakredowymi w otoczeniu jez. Załom.
- 3) kompleks starorzeczy w dolinie Drawy od granicy Drawieńskiego Parku Narodowego do ujścia, oraz w dolinie Mierzęckiej Strugi powyżej miejscowości Mielęcín.

§ 9.

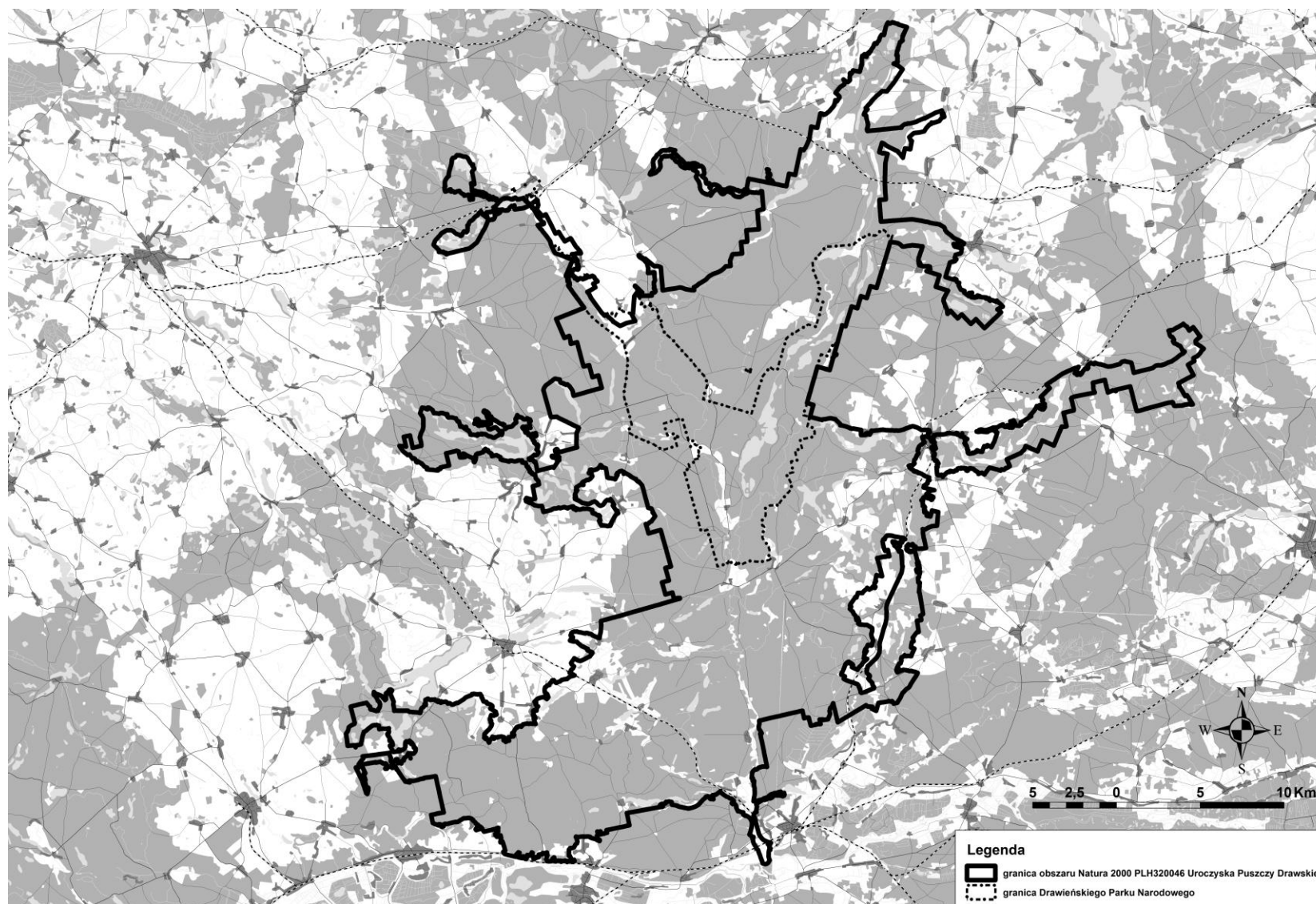
Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik nr 1 - Opis granic obszaru Natura 2000

Lista współrzędnych punktów załamania granicy w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992

<Ta lista współrzędnych 11,3 tys. punktów załamania granicy, na obecnym etapie prac nie wklejona>

Załącznik nr 2 - Mapa obszaru

Załącznik nr 3

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis
		Istniejące	Potencjalne	
1.	Siedlisko przyr. 3140 - Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (<i>Chariteria</i> spp.)	H01.08 - rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych, H01.05 - rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, H01.09 - zanieczyszczenie wód powierzchniowych z innych źródeł rozproszonych.	G01 - Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze, F02.03 – Wędkarstwo, F02 - Rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych, U - Nieznane zagrożenie lub nacisk.	Zanieczyszczenia wód i antropogeniczne przyspieszenie eutrofizacji, w wyniku niewłaściwej gospodarki wodno-ściekowej, dopływu wód ze zdegradowanych torfowisk lub w wyniku nieskanalizowanej rekreacji na brzegach jezior powoduje degradację jezior. Może zachodzić także za pośrednictwem zasilających jeziora wód podziemnych. Nadmierna i nie skanalizowana rekreacja na brzegach wód może potencjalnie powodować niszczenie strefy brzegowej jezior, roślinności szuwarowej i litoralnej. Nadmierne wędkarstwo może potencjalnie powodować naruszanie strefy brzegowej i litoralnej w wyniku nielegalnej budowy kładek i pomostów oraz wzmożenie eutrofizacji akwenów w wyniku zanęcania. Nadmierne lub niewłaściwe użytkowanie rybackie i wędkarskie może potencjalnie powodować ograniczanie udziału ryb drapieżnych, a dominację karpiowatych i za pośrednictwem ryb wpływająca negatywnie na stan całego ekosystemu. Połowy ryb z użyciem sieci ciągnionych potencjalnie mogą niszczyć łąki ramienicowe. Brak pełnej wiedzy na temat występowania siedliska w obszarze (niepełne diagnozy zaliczające poszczególne jeziora do typu siedliska 3140 lub 3150) powoduje potencjalne zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi

				oddziaływaniemi w przypadku nieprawidłowego rozpoznania siedliska.
2.	Siedlisko przyr. 3150 – Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion, Potamion</i>	H01.08 - rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych, H01.05 - rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, H01.09 - zanieczyszczenie wód powierzchniowych z innych źródeł rozproszonych.	G01 - Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze, F02.03 – Wędkarstwo, F02 - Rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych, U - Nieznane zagrożenie lub nacisk.	Zanieczyszczenia wód i antropogeniczne przyspieszenie eutrofizacji, w wyniku niewłaściwej gospodarki wodno-ściekowej, dopływu wód ze zdegradowanych torfowisk lub w wyniku nieskanalizowanej rekreacji na brzegach jezior powoduje degradację jezior. Może zachodzić także za pośrednictwem zasilających jeziora wód podziemnych. Przyspieszony zanik starorzeczy odciętych od głównego nurtu rzeki w wyniku dawniejszych prac regulacyjnych. Potencjalnie możliwy jest zanik procesu powstawania nowych starorzeczy na uregulowanych odcinkach rzek. Nadmierne wędkarstwo może potencjalnie powodować naruszenie strefy brzegowej i litoralnej w wyniku nielegalnej budowy kładek i pomostów oraz wzmoczenie eutrofizacji akwenów w wyniku zanęcania. Nadmierne lub niewłaściwe użytkowanie rybactwa i wędkarstwa może potencjalnie powodować ograniczanie udziału ryb drapieżnych, a dominację karpiowatych i za pośrednictwem ryb wpływająca negatywnie na stan całego ekosystemu.
3.	Siedlisko przyr. 3160 - Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	F02 - Rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych, F02.03 – Wędkarstwo, G05.01 – Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie, H05.01 – odpadki i odpady stałe.	J02.01. 02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych.	Negatywny wpływ na stan ekosystemów jeziorok dystroficznych wywiera użytkowanie wędkarskie i rybactwa. W przypadku wykorzystywania do wędkowania dochodzi do niszczenia, uszkodzenia i zaśmieciania torfowej strefy okalającej. Konserwowanie rowów odwadniających kompleksy torfowe stanowi potencjalne zagrożenie dla siedliska.

4.	Siedlisko przyr. 3260 - Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculion fluitantis</i>	H01.08 - rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych, H01.05 - rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, H01.09 - zanieczyszczenie wód powierzchniowych z innych źródeł rozproszonych, J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk.	J02.02 – usuwanie osadów (mułu...), J02.03 – regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, M01 – zmiana czynników abiotycznych, G05 – Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka, G01.01.02 – niemotorowe sporty wodne, U – nieznane zagrożenie lub nacisk.	Degradacja siedliska następuje w wyniku zanieczyszczenia wód, w tym powodowaną nadmiarem biogenów nadmierną trofią wód recznych, oraz nadmiernym rozwojem fitoplanktonu w jeziorach, przez które przepływają rzeki włosienicznikowe, skutkującym brakiem wolnego dwutlenku węgla w wodach rzek. Spływ drobnocząsteczkowych osadów z terenów rolniczych, oraz w przypadku niewłaściwej gospodarki leśnej z terenów leśnych, prowadzi do zamulania powodującego kolmatacje osadów dennych. Zagrożenie dla siedliska stanowi także brak ciągłości ekologicznej, ograniczający występowanie gatunków typowych. Potencjalne zagrożenie stanowi pogłębianie lub odmulanie rzek oraz ingerencja w naturalne procesy korytowe, w tym w naturalną dynamikę rumoszu drzewnego, pod wpływem którego naturalnie powstaje zróźnicowanie koryta riecznego. Zmiany klimatyczno-hydrologiczne, kumulacja biogenów w osadach dennych lub nie w pełni poznane procesy, zarówno naturalne jak i wywoływane pośrednio działalnością człowieka, mogą potencjalnie powodować obniżanie zasilania rzek przez wody podziemne i prowadzić do niewłaściwej jakości wód hyporeicznych. Nieuporządkowana turystyka kajakowa, w przypadku wzrostu jej natężenia, może potencjalnie powodować naruszanie dna, brzegów i roślinności rzek podczas

				spływów.
5.	Siedlisko przyr. 6120 - Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja), A03.03 – zaniechanie/brak koszenia, A04.03 – zarzucenie pasterstwa, brak wypasu, G05.07 – niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak.	U – nieznane zagrożenie lub nacisk.	W wyniku naturalnej erozji lub sukcesji roślinności, spowodowanej zaniechaniem użytkowania muraw, dochodzi do zmian składu gatunkowego siedliska i jego przekształcania w kierunku zbiorowisk łąkowych. Niewłaściwie rozpoznanie siedliska może skutkować niewłaściwym sposobem jego użytkowania i ochrony.
6.	Siedlisko przyr. 6410 – Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja), A03.03 – zaniechanie/brak koszenia, A04.03 – zarzucenie pasterstwa, brak wypasu, K02.02 – nagromadzenie materii organicznej. G05.07 – niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak.	A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja, J02.01. 02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych.	Zagrożenie dla siedliska stanowi niewłaściwe użytkowanie, w szczególności pozostawienie pokosu na powierzchni łąki – warstwa martwej materii organicznej uniemożliwia wzrost części gatunków w kolejnych sezonach wegetacyjnych, a nawet w przypadku jej rozdrobnienia, powoduje eutrofizację i zubożenie gatunkowe. W wyniku braku użytkowania następuje przekształcenie siedliska w nitrofilne zarośla lub zarastanie krzewami i drzewami. Zbyt intensywne lub zbyt niskie koszenia mogą potencjalnie prowadzić do utraty różnorodności biologicznej siedliska. Koszenie niewłaściwym sprzętem powoduje uszkodzanie podłoża i runi. Odtwarzanie i konserwacja zarośniętych rowów może potencjalnie prowadzić do zmiany stosunków wodnych.
7.	Siedlisko przyr. 6430 - Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	X – brak zagrożeń lub nacisków	J02.02 – usuwanie osadów (mułu...) U – nieznane zagrożenie lub	Potencjalnie zagrożenie dla siedliska stanowi jego niszczenie podczas wykonywania prac utrzymaniowych wód lub prac

			nacisk.	„porządkujących” teren. Niewłaściwie rozpoznanie siedliska może skutkować niewłaściwym sposobem jego użytkowania i ochrony.
8.	Siedlisko przyr. 6510 – Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja), A03.03 – zaniechanie/brak koszenia, A04.03 – zarzucenie pasterstwa, brak wypasu, K02.02 – nagromadzenie materii organicznej.	A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja.	Zagrożenie dla siedliska stanowi niewłaściwe użytkowanie, w szczególności pozostawienie pokosu na powierzchni łąki – warstwa martwej materii organicznej uniemożliwia wzrost części gatunków w kolejnych sezonach wegetacyjnych, a nawet w przypadku jej rozdrobnienia, powoduje eutrofizację i zubożenie gatunkowe. W wyniku braku użytkowania następuje przekształcenie siedliska w nitrofilne zarośla lub zarastanie krzewami i drzewami. Zbyt intensywne lub zbyt niskie koszenia mogą potencjalnie prowadzić do utraty różnorodności biologicznej siedliska. Niewłaściwie rozpoznanie siedliska może skutkować niewłaściwym sposobem jego użytkowania i ochrony.
9.	Siedlisko przyr. 7110 - Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, I01 – obce gatunki inwazyjne.	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, B02.02 – wycinka lasu, J02.01. 02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych,	Negatywny wpływ na stan siedliska wywierają funkcjonujące odwodnienia oraz obecność inwazyjnego gatunku obcego – tawuły kutnerowatej (<i>Spiraea tomentosa</i>), a mogą potencjalnie wywierać: - zmiany stosunków wodnych, w tym wahania warunków wodnych powodowane przez gospodarkę leśną - w przypadku zrębów i wzrostu upraw w bezpośrednim sąsiedztwie torfowisk, - konserwowanie rowów odwadniających, - dalsza inwazja gatunku obcego – tawuły kutnerowatej (<i>Spiraea tomentosa</i>)
10.	Siedlisko przyr. 7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych,	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych,	Negatywny wpływ na stan siedliska wywierają funkcjonujące odwodnienia oraz obecność inwazyjnego gatunku obcego – tawuły

	roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	I01 – obce gatunki inwazyjne.	B02.02 – wycinka lasu, J02.01. 02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych, I01 – obce gatunki inwazyjne.	kutnerowatej (<i>Spiraea tomentosa</i>), a mogą potencjalnie wywierać: - zmiany stosunków wodnych, w tym wahania warunków wodnych w przypadku zrębów i wzrostu upraw w bezpośrednim sąsiedztwie torfowisk, - konserwowanie rowów odwadniających, - dalsza inwazja gatunku obcego – tawuły kutnerowatej (<i>Spiraea tomentosa</i>)
11.	Siedlisko przyr. 7210 - Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych.	J02.01. 02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych, I01 – obce gatunki inwazyjne.	Zmiana stosunków wodnych prowadzi do przesuszenia siedliska i jego zarastania drzewami. Negatywny wpływ na stan siedliska mogą potencjalnie wywierać: - konserwowanie rowów odwadniających, - inwazja gatunku obcego – tawuły kutnerowatej (<i>Spiraea tomentosa</i>).
12.	Siedlisko przyr. 7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze mlak, turzycowisk i mechowisk	J02.01. 02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych, K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja), G05.07 – niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak.	I01 – obce gatunki inwazyjne.	Funkcjonujące rowy odwadniające zakłócają przepływ wód podziemnych przez torfowisko. Zakłócenia warunków wodnych w połączeniu z zaprzestaniem koszenia prowadzi do uruchomienia procesu sukcesji, przejawiającego się m.in. ekspansją trzciny, wkraczaniem nitrofilnych ziołorośli, zarastaniem siedliska drzewami. Koszenie niewłaściwym sprzętem powoduje uszkodzenie podłoża i runi. Inwazja gatunku obcego – tawuły kutnerowatej (<i>Spiraea tomentosa</i>) – może potencjalnie wywierać negatywny wpływ na stan siedliska.
13.	Siedlisko przyr. 9110 - Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk, I02 – problematyczne gatunki rodzime, B02 – gospodarka	X – brak zagrożeń lub nacisków	Fragmentacja naturalnego arealu występowania przez sztuczne drzewostany leśne gatunków obcych ekologicznie. Utrzymujący się wpływ wprowadzonych w wyniku dawniejszej gospodarki leśnej gatunków obcych ekologicznie, w tym sosny w przypadku jej

		leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew, I01 – obca gatunki inwazyjne,		dominacji w drzewostanie. Formy prowadzenia gospodarki leśnej, skutkujące bardzo ubogimi zasobami martwego drewna, w szczególności grubowymiarowego, a także drzew i drzewostanów starych i bardzo starych, kluczowych dla związanej z siedliskiem różnorodności biologicznej. Neofityzacja, w szczególności ekspansja niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>). Apofityzacja, czyli ekspansja w runie gatunków łąkowych, porębowych i okrajkowych, prowadząca do utraty specyfiki zbiorowiska roślinnego.
14.	Siedlisko przyr. 9130 - Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk, B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew, I01 – obca gatunki inwazyjne,	X – brak zagrożeń lub nacisków	Fragmentacja naturalnego arealu występowania przez sztuczne drzewostany leśne gatunków obcych ekologicznie. Formy prowadzenia gospodarki leśnej, skutkujące bardzo ubogimi zasobami martwego drewna, w szczególności grubowymiarowego, a także drzew i drzewostanów starych i bardzo starych, kluczowych dla związanej z siedliskiem różnorodności biologicznej. Neofityzacja, w szczególności ekspansja niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>). Apofityzacja, czyli ekspansja w runie gatunków łąkowych, porębowych i okrajkowych, prowadząca do utraty specyfiki zbiorowiska roślinnego.
15.	Siedlisko przyr. 9160 - Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk, I02 – problematyczne gatunki rodzime, B02 – gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji,	X – brak zagrożeń lub nacisków	Fragmentacja naturalnego arealu występowania przez sztuczne drzewostany leśne gatunków obcych ekologicznie. Formy prowadzenia gospodarki leśnej, skutkujące bardzo ubogimi zasobami martwego drewna, w szczególności grubowymiarowego, a także drzew i drzewostanów starych i bardzo starych, kluczowych

		B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew, I01 – obca gatunki inwazyjne,		dla związanej z siedliskiem różnorodności biologicznej. Formy prowadzenia gospodarki leśnej skutkujące promowaniem buka, do jego dominacji kosztem grabu. Neofityzacja, w szczególności ekspansja niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>). Apofityzacja, czyli ekspansja w runie gatunków łąkowych, porębowych i okrajowych, prowadząca do utraty specyfiki zbiorowiska roślinnego.
16.	Siedlisko przyr. 9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>)	J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk, I02 – problematyczne gatunki rodzime, B02 – gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew, I01 – obca gatunki inwazyjne.	X – brak zagrożeń lub nacisków	Fragmentacja naturalnego arealu występowania przez sztuczne drzewostany leśne gatunków obcych ekologicznie. Formy prowadzenia gospodarki leśnej, skutkujące bardzo ubogimi zasobami martwego drewna, w szczególności grubowymiarowego, a także drzew i drzewostanów starych i bardzo starych, kluczowych dla związanej z siedliskiem różnorodności biologicznej. Formy prowadzenia gospodarki leśnej skutkujące promowaniem buka, do jego dominacji kosztem grabu. Neofityzacja, w szczególności ekspansja niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>). Apofityzacja, czyli ekspansja w runie gatunków łąkowych, porębowych i okrajowych, prowadząca do utraty specyfiki zbiorowiska roślinnego.
17.	Siedlisko przyr. 9190 - Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk, I02 – problematyczne gatunki rodzime, B02 – gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, B02.04 – usuwanie	X – brak zagrożeń lub nacisków	Fragmentacja naturalnego arealu występowania przez sztuczne drzewostany leśne gatunków obcych ekologicznie. Formy prowadzenia gospodarki leśnej, skutkujące bardzo ubogimi zasobami martwego drewna, w szczególności grubowymiarowego, a także drzew i drzewostanów starych i bardzo starych, kluczowych dla związanej z siedliskiem

		martwych i umierających drzew, I01 – obca gatunki inwazyjne.		różnorodności biologicznej. Podsadzenia bukiem, grabem i in. gatunkami, prowadzące do utraty specyfiki kwaśnych dąbrów i ich przekształcania w inne, pospolitsze siedliska przyrodnicze. Neofityzacja, w szczególności ekspansja niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>). Apofityzacja, czyli ekspansja w runie gatunków łąkowych, porębowych i okrajkowych, prowadząca do utraty specyfiki zbiorowiska roślinnego.
18.	Siedlisko przyr. 91D0 - Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	I01 – obca gatunki inwazyjne.	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, B02.02 – wycinka lasu, J02.01. 02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych.	Negatywny wpływ na stan siedliska wywiera inwazja tawuły kutnerowatej (<i>Spiraea tomentosa</i>). Potencjalnie negatywnie mogą oddziaływać zmiany stosunków wodnych, w tym wahania warunków wodnych w przypadku zrębów i wzrostu upraw w bezpośrednim sąsiedztwie oraz konserwowanie rowów odwadniających.
19.	Siedlisko przyr. 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	G01 – sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze, H05.01 – odpadki i odpady stałe. K04.03 – zawleczone choroby (patogeny mikrobowe).	B02 – gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, J02.02 – usuwanie osadów (mułu...).	Zaśmiecenie i lokalne niszczenie w wyniku rekreacji na brzegach jezior i wzdłuż rzek, oraz w wyniku prac utrzymaniowych cieków i rowów. Potencjalnie negatywny wpływ na stan siedliska może wywierać realizacja cięć zupełnych w ramach gospodarki leśnej oraz potencjalnie zmiany stosunków wodnych, w tym w wyniku ew. odmulaniania cieków i rowów oraz ingerencji w sąsiadujące cieki, w tym prac utrzymaniowych. Chorobowe zamieranie jesionu spowodowało zubożenie gatunkowe łęgów w obszarze przez niemal zupełne wyeliminowanie jesionu z ich drzewostanów i uniemożliwia odtworzenie jego udziału.

20.	Siedlisko przyr. 91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja), M01 – zmiana czynników abiotycznych.	B02 – gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, U – nieznanne zagrożenie lub nacisk.	Zanik pokrywy porostowej, najprawdopodobniej związany z depozycją azotu z powietrza oraz z procesami naturalnej ewolucji biocenotycznej ekosystemów leśnych. Ryzyko niewłaściwej ochrony, wynikające z niepełnej wiedzy o uwarunkowaniach rozwoju siedliska i przyczynach jego zaniku. Potencjalnie fizyczne zniszczenie istniejących dojrzałych płatów, przy niepewności co do możliwości ich odtworzenia się w kolejnym pokoleniu drzewostanu, w przypadku realizacji zrębów zupełnych.
21.	6216 Sierpowiec błyszczący (<i>Hamatocaulis vernicosus</i>)	X – brak zagrożeń lub nacisków	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, M01 – zmiana czynników abiotycznych. K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja).	Długookresowe oddziaływania na wody podziemne, w tym ograniczenie ich alimentacji, ich pobory, bądź zmiany hydrologiczno-klimatyczne, potencjalnie mogą prowadzić do zakłóceń zasilania torfowisk wodami podziemnymi objawiającego się ich przesuszeniem. Potencjalnie zagrożeniem może być zarośnięcie torfowiska drzewami i krzewami, do czego może dojść w konsekwencji przesuszenia.
22.	1831 Elizma wodna (<i>Luronium natans</i>)	X – brak zagrożeń lub nacisków	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, K02.03 – eutrofizacja (naturalna), G01 - Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze.	Negatywny wpływ na stan gatunku może potencjalnie powodować zmiana trofii lub poziomu wody w jez. Łowiska oraz wzrost presji rekreacyjnej na akwen.
23.	1903 Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i>)	X – brak zagrożeń lub nacisków	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków	Długookresowe oddziaływania na wody podziemne, w tym ograniczenie ich alimentacji, ich pobory bądź zmiany

			wodnych, M01 – zmiana czynników abiotycznych, K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja).	hydrologiczno-klimatyczne, potencjalnie mogą prowadzić do zakłóceń zasilania torfowisk wodami podziemnymi objawiającego się ich przesuszeniem, a w dalszej kolejności zarastaniem krzewami i drzewami
24.	1324 Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	X – brak zagrożeń lub nacisków	E06.02 – odbudowa, remont budynków. G05.04 – wandalizm	Poza granicami obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 pozostaje najważniejsza lokalnie kolonia lęgowa gatunku zlokalizowana w miejscowości Jaglice. Potencjalne zagrożenie dla gatunku może spowodować remont zamku w Niemieńsku lub strychu w Głusku, gdzie występują kolonie nocka, w szczególności zablokowanie wlotów nietoperzy, zmiana charakteru otoczenia obiektu, w tym jego oświetlenia. W obszarze mogą występować inne, nie znane dotąd kolonie, nie objęte monitoringiem i kontrolą i w związku z tym narażone na potencjalnie zniszczenie przy remontach budynków. Potencjalnym zagrożeniem może być wandalizm – płoszenie nietoperzy w koloniach lęgowych lub w rozproszonych miejscach zimowania.
25.	1337 Bóbr (<i>Castor fiber</i>)	X – brak zagrożeń lub nacisków G05.11 – śmierć lub uraz w wyniku kolizji.	F03.02 – pozyskiwanie / usuwanie zwierząt (lądowych), F03.02.03 – chwytanie, trucie, klusownictwo,	Zagrożenie dla gatunku stanowią wypadki komunikacyjne, a potencjalnie także celowe, nielegalne zabijanie osobników tego gatunku.
26.	1355 Wydra (<i>Lutra lutra</i>)	X – brak zagrożeń lub nacisków G05.11 – śmierć lub uraz w wyniku kolizji.	F03.02 – pozyskiwanie / usuwanie zwierząt (lądowych), F03.02.03 – chwytanie, trucie, klusownictwo,	Zagrożenie dla gatunku stanowią wypadki komunikacyjne, a potencjalnie także celowe, nielegalne zabijanie osobników tego gatunku, zwłaszcza w sąsiedztwie stawów rybnych.

27.	1352 Wilk (<i>Canis lupus</i>)	G01 - Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze, F03.01 – polowanie, D05 – usprawniony dostęp do obszaru, D01 – drogi, ścieżki, linie kolejowe G05.11 – śmierć lub uraz w wyniku kolizji.	J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk. F03.02.03 – chwywanie, trucie, kłusownictwo.	Niepokojenie i penetracja ludzka w siedliskach rozrodu oraz w obszarach preferowanych do lokalizacji miejsc rozrodu. Nielegalne zabijanie podczas polowań, w szczególności podczas polowań zbiorowych z udziałem myśliwych obcokrajowców. Wypadki komunikacyjne. Rozbudowa sieci ulepszonych dróg leśnych powodująca wzrost ryzyka wypadków komunikacyjnych na tych drogach oraz potencjalne ryzyko ich wykorzystywania przez osoby nieuprawnione, prowadzące do wzmożonej penetracji lasu. Wypadki komunikacyjne na istniejących drogach, zwłaszcza o dużym natężeniu ruchu (w tym droga krajowa nr 22). Wzmożona penetracja lasu w okresach grzybobrań. Potencjalnie zagrożenie stanowi powstanie barier ekologicznych pogarszających możliwość migracji i łączność z populacjami sąsiednimi, w szczególności w wyniku wzrostu ruchu na drogach krajowych nr 10 i 22 lub w wyniku inwestycji drogowych i kolejowych. Potencjalnym zagrożeniem jest kłusownictwo.
28.	1166 Traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>)	X – brak zagrożeń lub nacisków	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych. D01 – drogi, ścieżki, linie kolejowe. E01.03 – zabudowa rozproszona	W wyniku odwadniania terenu przez człowieka oraz w wyniku spadku poziomu wód gruntowych, niezależnie od jego przyczyny potencjał może dochodzić do zaniku zbiorników wodnych stanowiących siedliska gatunku. Zabudowa lub budowa dróg w odległości do 1000 m od miejsc rozrodu gatunku potencjalnie może skutkować ograniczeniem możliwości migracji lokalnych.

29.	1188 Kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>)	X – brak zagrożeń lub nacisków	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych. D01 – drogi, ścieżki, linie kolejowe. E01.03 – zabudowa rozproszona	W wyniku odwadniania terenu przez człowieka oraz w wyniku spadku poziomu wód gruntowych, niezależnie od jego przyczyny potencjałe może dochodzić do zaniku zbiorników wodnych stanowiących siedliska gatunku. Zabudowa lub budowa dróg w odległości do 1000 m od miejsc rozrodu gatunku potencjalnie może skutkować ograniczeniem możliwości migracji lokalnych.
30.	1220 Żółw błotny (<i>Emys orbicularis</i>)	K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	U – nieznane zagrożenie lub nacisk	Zagrożenie dla stanu gatunku stanowi zarastanie potencjalnych miejsc lęgowych. W związku z niską liczebnością gatunku, wszelkie czynniki przypadkowe stanowią potencjalne zagrożenie dla stanu gatunku.
31.	1096 Minóg strumieniowy (<i>Lampetra planeri</i>)	J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk, J02.02 – usuwanie osadów, U – nieznane zagrożenie lub nacisk.	H01 – zanieczyszczenie wód powierzchniowych, J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych.	Brak pełnej ciągłości ekologicznej cieków w obszarze. Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia cieku dla gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku. Prace regulacyjne lub utrzymaniowe w ciekach, przekształcanie koryt rzecznych, usuwanie namulisk w ciekach oraz zanieczyszczenie wód mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla stanu gatunku.
32.	1106 Łosoś atlantycki (<i>Salmo salar</i>)	J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk, G05.07 – niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak.	H01 – zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych), J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych,	Brak ciągłości ekologicznej Drawy, w szczególności bariera elektrowni Kamienna. Prace regulacyjne lub utrzymaniowe w ciekach, przekształcanie koryt rzecznych, usuwanie namulisk w ciekach oraz zanieczyszczenie wód mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla stanu gatunku. Klusownictwo może potencjalnie stanowić zagrożenie dla stanu gatunku.

			F02 – rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych.	
33.	1163 Głowacz białopletwy (<i>Cottus gobio</i>)	U – nieznane zagrożenie lub nacisk.	H01 – zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, ładowych, morskich i słonawych), J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych. J02.02 – usuwanie osadów.	Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia cieku dla gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku. Prace regulacyjne lub utrzymaniowe w ciekach, ingerencja w naturalne dno cieków i zróżnicowanie morfologiczne ich koryt oraz zanieczyszczenie wód mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla stanu gatunku.
34.	5339 Różanka (<i>Rhodeus amarus</i>)	U – nieznane zagrożenie lub nacisk.	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, F02.03 – wędkarstwo, F0202.01 – zbieranie przynęty.	Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia cieku dla gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku. Prace regulacyjne lub utrzymaniowe w ciekach, usuwanie namulisk w ciekach, zanieczyszczenie wód oraz zanik populacji małży w wyniku ewentualnego zanieczyszczenia wód mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla stanu gatunku. Nielegalne wykorzystywanie gatunku, jako żywca przy połowach wędkarskich może potencjalnie stanowić zagrożenie dla jego stanu.
35.	1149 Koza (<i>Cobitis taenia</i>)	U – nieznane zagrożenie lub nacisk.	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, F02.03 – wędkarstwo, F0202.01 – zbieranie przynęty, F01 – akwakultura morska i	Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia cieku dla gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku. Prace regulacyjne lub utrzymaniowe w ciekach, usuwanie namulisk w ciekach oraz zanieczyszczenie wód mogą potencjalnie stanowić

			słodkowodna	zagrożenie dla stanu gatunku. Nielegalne wykorzystywanie gatunku, jako żywca przy połowach wędkarskich może potencjalnie stanowić zagrożenie dla jego stanu. Wprowadzanie do jezior ryb grzebiących w dnie i roślinożernych może potencjalnie stanowić zagrożenie dla stanu siedliska gatunku.
36.	1014 Poczwarówka zwężona (<i>Vertigo angustior</i>)	U – nieznane zagrożenie lub nacisk.	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja).	Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami lub brakiem właściwej ochrony, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku. Zarośnięcie siedlisk lub zmiany ich stosunków wodnych potencjalnie mogą stanowić zagrożenie dla stanu gatunku.
37.	1016 Poczwarówka jajowata (<i>Vertigo moulinsiana</i>)	U – nieznane zagrożenie lub nacisk.	J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja).	Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami lub brakiem właściwej ochrony, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku. Zarośnięcie siedlisk lub zmiany ich stosunków wodnych potencjalnie mogą stanowić zagrożenie dla stanu gatunku.
38.	1032 Skójka gruboskorupowa (<i>Unio crassus</i>)	U – nieznane zagrożenie lub nacisk.	H01 – zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych), J02 – spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych.	Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia cieku dla gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku. Prace regulacyjne lub utrzymaniowe w ciekach oraz zanieczyszczenia wody – w szczególności azotanami – mogą stanowić potencjalne zagrożenie dla stanu gatunku.
39.	1037 Trzepla zielona (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	U – nieznane zagrożenie lub nacisk.	X – brak zagrożeń lub nacisków	Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia cieku dla gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku.

40.	1042 Zalotka większa (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	U – nieznane zagrożenie lub nacisk.	X – brak zagrożeń lub nacisków	Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami w przypadku nie rozpoznania znaczenia akwenu dla gatunku, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku.
41.	1060 Czerwończyk nieparek (<i>Lycena dispar</i>)	U – nieznane zagrożenie lub nacisk.	A03.03 – zaniechanie/brak koszenia, A04.03 – zarzucenie pasterstwa, brak wypasu.	Ryzyko niewłaściwej ochrony w związku z brakiem wiedzy - nieznane przyczyny silnego spadku liczebności w obszarze. Niewłaściwe użytkowanie łąk oraz brak użytkowania powodujący ich zarastanie, mogą potencjalnie prowadzić do pogorszenia stanu gatunku.
42.	1084 Pachnica dębowa (<i>Osmoderma eremita</i>)	U – nieznane zagrożenie lub nacisk. J03.01 – zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, B02 – gospodarka leśna.	F04 – pozyskiwanie i usuwanie roślin lądowych	Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku, w tym potencjalne ryzyko wycięcia drzew zasiedlonych. Deficyt potencjalnych drzew do zasiedlenia, będący wynikiem gospodarki leśnej, nie pozostawiającej drzew dębu do wieku sprzyjającego tworzeniu się próchnowisk.
43.	1088 Kozioróg dębosz (<i>Cerambyx cerdo</i>)	U – nieznane zagrożenie lub nacisk. J03.01 – zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, B02 – gospodarka leśna.	F04 – pozyskiwanie i usuwanie roślin lądowych	Zagrożenie nieumyślnymi negatywnymi oddziaływaniami, w związku z niepełnym rozpoznaniem występowania gatunku, w tym potencjalne ryzyko wycięcia drzew zasiedlonych. Deficyt potencjalnych drzew do zasiedlenia, będący wynikiem gospodarki leśnej, nie pozostawiającej drzew dębu do wieku sprzyjającego zasiedleniu przez kozioroga.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1.	Siedlisko przyr. 3140 - Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (<i>Charitria</i> spp.)	Osiągnięcie parametrów fizykochemicznych i biologicznych odpowiadających co najmniej II klasie jakości wód wg parametrów przyjętych jako wartości progowe tej klasy w przepisach odrębnych dotyczących oceny stanu wód. Utrzymanie występowania, zasięgu poziomego i głębokościowego oraz zróżnicowania gatunkowego roślinności ramienicowej. Zachowanie jezior ramieniowych w Drawieńskim Parku Narodowym wolnych od presji antropogenicznych, jako ekosystemów referencyjnych. Ograniczenie presji zanęt wędkarskich. Zachowanie w stanie naturalnym lub unaturalnienie stref brzegowych jezior, poza ew. punktowymi dojazdami do lustra wody od miejscowości i od istniejących obiektów rekreacyjnych.
2.	Siedlisko przyr. 3150 – Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaea</i> , <i>Potamogeton</i>	Osiągnięcie parametrów fizykochemicznych i biologicznych odpowiadających co najmniej II klasie jakości wód wg parametrów przyjętych jako wartości progowe tej klasy w przepisach odrębnych dotyczących oceny stanu wód, lub parametrów na tyle zbliżonych do tych wartości, na ile pozwala naturalna charakterystyka akwenu i specyfika ekosystemu wodnego. Zachowanie jezior eutroficznych w Drawieńskim Parku Narodowym wolnych od presji rekreacji, z wyjątkiem ograniczonego udostępnienia do wędkowania fragmentów linii brzegowej jez. Ostrowiec i Sitno oraz udostępnienia do rekreacji przywodnej jednego punktu nad jez. Ostrowiec od strony miejscowości Głusko. Zachowanie w stanie naturalnym lub unaturalnienie stref brzegowych jezior, poza ew. punktowymi dojazdami do lustra wody od miejscowości i od istniejących obiektów rekreacyjnych. Ograniczenie presji zanęt wędkarskich. Utrzymanie kompleksu starorzeczy w dolinie Drawy i Mierzęckiej Strugi i rozpoznanie możliwości poprawy ich stanu.
3.	Siedlisko przyr. 3160 - Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Zachowanie w stanie naturalnym, bez presji antropogenicznej, jezior dystroficznych i ich strefy brzegowej, w tym wykluczenie gospodarki rybnej i wędkowania w jeziorach dystroficznych. Zachowanie różnorodności biologicznej związanej z siedliskiem, w szczególności elizmy wodnej i populacji unikatowych gatunków krasnorostów.
4.	Siedlisko przyr. 3260 - Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculus fluitans</i>)	Osiągnięcie parametrów fizykochemicznych wód odpowiadających co najmniej II klasie jakości wód. Uzyskanie lub utrzymanie deklarowanego obecnie, bardzo dobrego stanu elementu hydromorfologicznego cieków. Zachowanie rzek w stanie naturalnym, z naturalną dynamiką koryta, rumoszu drzewnego i kształtującej się w korycie

		roślinności.
5.	Siedlisko przyr. 6120 - Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Utrzymanie nie pomniejszonego arealu i różnorodności florystycznej płatów muraw. Utrzymanie występowania w krajobrazie mikrostanowisk muraw napiaskowych, wskazywanych przez występowanie goździka piaskowego, strzępicy sinej, traganka piaskowego, rozchodników, na podcięciach erozyjnych na brzegach cieków oraz na skarpach przydrożnych.
6.	6410 – Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Utrzymanie nie pomniejszonego arealu i różnorodności florystycznej płatów muraw, w tym w szczególności utrzymanie występowania i właściwego stanu ochrony: storczyków z rodzaju <i>Dactylorhiza</i> sp., czarcikęsa łąkowego <i>Succisa pratensis</i> , nasięźrzału pospolitego <i>Ophioglossum vulgatum</i> , olszewnika kminolistnego <i>Selinum carvifolium</i> .
7.	Siedlisko przyr. 6430 - Ziolorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Zachowanie naturalnych możliwości rozwoju siedliska w strefie brzegowej rzek.
8.	Siedlisko przyr. 6510 - Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Utrzymanie arealu łąk i związanej z nimi różnorodności florystycznej i faunistycznej.
9.	Siedlisko przyr. 7110 - Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Utrzymanie naturalnych warunków wodnych i wykluczenie presji antropogenicznej na torfowiska, w tym zapewnienie braku oddziaływania na torfowiska gospodarki leśnej prowadzonej w sąsiedztwie. Wyliminowanie z Puszczy Drawskiej tawuły kutnerowatej, jako neofita zagrażającego torfowiskom.
10.	Siedlisko przyr. 7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Utrzymanie naturalnych warunków wodnych i wykluczenie presji antropogenicznej na torfowiska, w tym zapewnienie braku oddziaływania na torfowiska gospodarki leśnej prowadzonej w sąsiedztwie. Wyliminowanie z Puszczy Drawskiej tawuły kutnerowatej, jako neofita zagrażającego torfowiskom.
11.	Siedlisko przyr. 7210 - Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Utrzymanie naturalnych warunków wodnych i wykluczenie presji antropogenicznej na torfowiska. Wyliminowanie z Puszczy Drawskiej tawuły kutnerowatej, jako neofita zagrażającego torfowiskom.
12.	Siedlisko przyr. 7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Przywrócenie właściwego stanu ochrony płatów siedliska w obszarze, w tym przywrócenie optymalnych dla siedliska warunków wodnych oraz reżimu użytkowania. Niedopuszczenie do inwazji tawuły kutnerowatej. Utrzymanie naturalnych warunków wodnych, w tym zasilania wodami podziemnymi.
13.	Siedlisko przyr. 9110 - Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	Zbliżenie się do celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie naturalnego arealu siedliska w obszarze i usunięcie antropogenicznej fragmentacji płatów siedliska, przez zainicjowanie przebudowy sztucznych drzewostanów zdominowanych przez gatunki obce ekologicznie. Zachowanie w parku narodowym co najmniej 550 ha siedliska chronionego biernie i kształtowanego przez naturalne procesy przyrodnicze. Zapewnienie, w lasach poza parkiem narodowym, sieci płatów siedliska wyłączonych z zabiegów gospodarczych i pielęgnacyjnych i pozostawionych jako powierzchnie

		referencyjne, rozproszonych w całym areale siedliska w obszarze. Zbliżenie się, na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielania się drzew, do osiągnięcia celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie zasobów martwego drewna w lasach poza parkiem narodowym do docelowego poziomu co najmniej 20m³/ha średnio, oraz 5 kłód grubszych niż 50 cm/ha lasu, z koncentracją w wybranych fragmentach lasu. Zapewnienie, w lasach użytkowanych gospodarczo, udziału grup starych drzew, zajmujących nie mniej niż 5% wydzielania, w przyszłych pokoleniach drzewostanów. Gospodarka leśna w lasach poza parkiem narodowym, utrzymująca kompozycję gatunkową siedliska przyrodniczego i nie powodująca wprowadzania gatunków ekologicznie obcych, w tym dominacji sosny, a także zachowująca związaną z siedliskiem różnorodność biologiczną, w tym udział drzew i drzewostanów starych, zasoby martwego drewna, zasoby drzew biocenotycznych.
14.	Siedlisko przyr. 9130 - Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Zbliżenie się do celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie naturalnego arealu siedliska w obszarze i usunięcie antropogenicznej fragmentacji płatów siedliska, przez zainicjowanie przebudowy sztucznych drzewostanów zdominowanych przez gatunki obce ekologicznie. Zachowanie w parku narodowym co najmniej 689 ha siedliska chronionego biernie i kształtowanego przez naturalne procesy przyrodnicze. Zapewnienie, w lasach poza parkiem narodowym, sieci płatów siedliska wyłączonych z zabiegów gospodarczych i pielęgnacyjnych i pozostawionych jako powierzchnie referencyjne, rozproszonych w całym areale siedliska w obszarze. Zbliżenie się, na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielania się drzew, do osiągnięcia celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie zasobów martwego drewna w lasach poza parkiem narodowym do docelowego poziomu co najmniej 20m³/ha średnio, oraz 5 kłód grubszych niż 50 cm/ha lasu, z koncentracją w wybranych fragmentach lasu. Zapewnienie udziału grup starych drzew, zajmujących nie mniej niż 5% wydzielania, w przyszłych pokoleniach drzewostanów. Gospodarka leśna w lasach poza parkiem narodowym utrzymująca kompozycję gatunkową siedliska przyrodniczego i związaną z nim różnorodność biologiczną, w tym brak gwarantująca przejawów apofityzacji w dojrzałych drzewostanach, utrzymany udział drzew i drzewostanów starych, zasoby martwego drewna, zasoby drzew biocenotycznych.
15.	Siedlisko przyr. 9160 - Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	Zbliżenie się do celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie naturalnego arealu siedliska w obszarze i usunięcie antropogenicznej fragmentacji płatów siedliska, przez zainicjowanie przebudowy sztucznych drzewostanów zdominowanych przez gatunki obce ekologicznie. Zachowanie w parku narodowym co najmniej 327 ha

		siedliska chronionego biernie i kształtowanego przez naturalne procesy przyrodnicze. Zapewnienie, w lasach poza parkiem narodowym, sieci płatów siedliska wyłączonych z zabiegów gospodarczych i pielęgnacyjnych i pozostawionych jako powierzchnie referencyjne, rozproszonych w całym areale siedliska w obszarze, obejmujących w szczególności wszystkie grądy w bezpośrednim sąsiedztwie cieków.. Zbliżenie się, na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielania się drzew, do osiągnięcia celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie zasobów martwego drewna w lasach poza parkiem narodowym do docelowego poziomu co najmniej 20m³/ha średnio, oraz 5 kłód grubszych niż 50 cm/ha lasu, z koncentracją w wybranych fragmentach lasu Zapewnienie, w lasach użytkowanych gospodarczo, udziału grup starych drzew, zajmujących nie mniej niż 5% wydzielania, w przyszłych pokoleniach drzewostanów. Gospodarka leśna w lasach poza parkiem narodowym utrzymująca kompozycję gatunkową siedliska przyrodniczego i związaną z nim różnorodność biologiczną, udział drzew i drzewostanów starych, zasoby martwego drewna, zasoby drzew biocenotycznych.
16.	Siedlisko przyr. 9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Zbliżenie się do celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie naturalnego arealu siedliska w obszarze i usunięcie antropogenicznej fragmentacji płatów siedliska, przez zainicjowanie przebudowy sztucznych drzewostanów zdominowanych przez gatunki obce ekologicznie. Zapewnienie, w lasach poza parkiem narodowym, sieci płatów siedliska wyłączonych z zabiegów gospodarczych i pielęgnacyjnych i pozostawionych jako powierzchnie referencyjne, rozproszonych w całym areale siedliska w obszarze,. Zbliżenie się, na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielania się drzew, do osiągnięcia celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie zasobów martwego drewna w lasach poza parkiem narodowym do docelowego poziomu co najmniej 20m³/ha średnio, oraz 5 kłód grubszych niż 50 cm/ha lasu, z koncentracją w wybranych fragmentach lasu Zapewnienie, w lasach użytkowanych gospodarczo, udziału grup starych drzew, zajmujących nie mniej niż 5% wydzielania, w przyszłych pokoleniach drzewostanów. Gospodarka leśna w lasach poza parkiem narodowym utrzymująca kompozycję gatunkową siedliska przyrodniczego i związaną z nim różnorodność biologiczną, w tym brak gwarantująca przejawów apofityzacji w dojrzałych drzewostanach, utrzymany udział drzew i drzewostanów starych, zasoby martwego drewna, zasoby drzew biocenotycznych.
17.	Siedlisko przyr. 9190 - Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	Zbliżenie się do celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie naturalnego arealu siedliska w obszarze i usunięcie antropogenicznej fragmentacji płatów siedliska, przez zainicjowanie przebudowy sztucznych drzewostanów zdominowanych przez gatunki obce ekologicznie.

		Zachowanie w parku narodowym co najmniej 82,5 ha siedliska chronionego biernie i kształtowanego przez naturalne procesy przyrodnicze. Zapewnienie, w lasach poza parkiem narodowym, sieci płatów siedliska wyłączonych z zabiegów gospodarczych i pielęgnacyjnych i pozostawionych jako powierzchnie referencyjne, rozproszonych w całym areale siedliska w obszarze. Zbliżenie się, na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielania się drzew, do osiągnięcia celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie zasobów martwego drewna w lasach poza parkiem narodowym do docelowego poziomu co najmniej 20m³/ha średnio, oraz 5 kłód grubszych niż 50 cm/ha lasu, z koncentracją w wybranych fragmentach lasu Zapewnienie, w lasach użytkowanych gospodarczo, udziału grup starych drzew, zajmujących nie mniej niż 5% wydzielania, w przyszłych pokoleniach drzewostanów. Gospodarka leśna w lasach poza parkiem narodowym utrzymująca kompozycję gatunkową siedliska przyrodniczego, jego specyfikę i związaną z nim różnorodność biologiczną, w tym brak gwarantująca przejawów apofityzacji w dojrzałych drzewostanach, brak sztucznie wymuszonego przekształcania się drzewostanów w grądy lub buczyny, utrzymany udział drzew i drzewostanów starych, zasoby martwego drewna, zasoby drzew biocenotycznych.
18.	Siedlisko przyr. 91D0 - Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Umożliwienie naturalnych procesów rozwojowych, w tym wykluczenie użytkowania. Utrzymanie wyłączenia siedliska z pozyskania drewna. Utrzymanie naturalnych warunków wodnych i bagiennego charakteru siedliska.
19.	Siedlisko przyr. 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Umożliwienie naturalnych procesów rozwojowych, w tym wykluczenie użytkowania, z akceptowaniem punktowego zniszczenia siedliska w wyniku rozpadu drzewostanu jesionowego wskutek chorobowego zamierania jesionu, a następnie spontanicznej regeneracji siedliska. Utrzymanie naturalnych warunków wodnych, z akceptowaniem ich lokalnego modyfikowania przez bobry, nawet gdyby prowadziło to do lokalnego wytapiania siedliska. Zachowanie ciągłości pasm łęgów nadjeziornych i skuteczne ochronienie ich przed wydeptywaniem i synantropizacją.
20.	Siedlisko przyr. 91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	Utrzymanie występowania i arealu siedliska w obszarze. Zapewnienie istnienia powierzchni referencyjnych, umożliwiających rozpoznanie tendencji dynamicznych siedliska. Wypracowanie skutecznych metod ochrony siedliska.
21.	6216 Sierpowiec błyszczący (<i>Hamatocaulis vernicosus</i>)	Zachowanie wszystkich stanowisk gatunku.
22.	1831 Elizma wodna (<i>Luronium natans</i>)	Zachowanie, jedynej w obszarze, populacji gatunku w jez. Łowiska w obecnym, właściwym stanie ochrony.
23.	1903 Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i>)	Zachowanie wszystkich stanowisk gatunku.

24..	1324 Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	Zachowanie funkcjonowania kolonii lęgowych gatunku w Niemieńsku i Jaglicach, na nie zmniejszonym znacząco, choć mogącym wykazywać fluktuacje, poziomie liczebności.
25	1337 Bóbr (<i>Castor fiber</i>)	Zachowanie występowania gatunku w obszarze i co najmniej stabilnego trendu jego liczebności. Umożliwienie nie zakłóconej aktywności gatunku, z wyjątkiem sytuacji tworzących konflikt z potrzebami ochrony ryb lub z ochroną budynków albo infrastruktury publicznej, w których możliwe jest rozbieranie i niszczenie tam bobrowych, stosowanie urządzeń przelewowych i inne działania minimalizujące, zgodnie z przepisami o ochronie gatunkowej.
26.	1355 Wydra (<i>Lutra lutra</i>)	Zachowanie występowania gatunku w obszarze i co najmniej stabilnego trendu jego liczebności. Umożliwienie nie zakłóconej aktywności gatunku, z wyjątkiem możliwości ograniczania dostępu wydr do stawów rybnych.
27.	1352 Wilk (<i>Canis lupus</i>)	Utrzymanie stałego występowania co najmniej jednej watahy i jej rozrodu. Umożliwienie zasiedlenia nie zasiedlonej dotąd części obszaru oraz możliwości migracji i łączności z populacjami sąsiednimi. Zapewnienie bezpieczeństwa osobnikom w obszarze. Zapewnienie spokoju, zwłaszcza w okresie rozrodu i wychowu młodych. Pogłębienie wiedzy o wykorzystaniu przestrzeni przez wilki i zapewnienie stale aktualnego rozpoznania w tym zakresie.
28.	1166 Traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>)	Utrzymanie systemu oczek wodnych i terenów naturalnych oraz półnaturalnych wokół nich. Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
29.	1188 Kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>)	Utrzymanie systemu oczek wodnych i terenów naturalnych oraz półnaturalnych wokół nich. Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
30.	1220 Żółw błotny (<i>Emys orbicularis</i>)	Utrzymanie występowania gatunku w obszarze i potencjalnych możliwości rozrodu.
31.	1096 Minóg strumieniowy (<i>Lampetra planeri</i>)	Utrzymanie naturalnego charakteru cieków, w tym naturalnych procesów kształtujących ich koryto. Przywrócenie i utrzymanie ciągłości ekologicznej wszystkich cieków w obszarze, z uwzględnieniem wymagań gatunku. Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
32.	1106 Łosoś atlantycki (<i>Salmo salar</i>)	Odtworzenie możliwości migracji tarlowych do Drawy i Korytnicy. Utrzymanie naturalnego charakteru koryt rzek i dogodnych siedlisk tarliskowych. Wykluczenie kłusownictwa na łososie.
33	1163 Głowacz białopletwy (<i>Cottus gobio</i>)	Utrzymanie naturalnego charakteru cieków, w tym naturalnych procesów kształtujących ich koryto. Przywrócenie i utrzymanie ciągłości ekologicznej wszystkich cieków w obszarze, z uwzględnieniem wymagań gatunku.. Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
34.	5339 Różanka (<i>Rhodeus amarus</i>)	Utrzymanie naturalnego charakteru cieków i jezior, czystości ich wody oraz zbiorowisk bentosowych, w szczególności dużych małży. Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
35.	1149 Koza (<i>Cobitis taenia</i>)	Utrzymanie naturalnego charakteru cieków i jezior, czystości ich wody. Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
36.	1014 Poczwarówka zwężona (<i>Vertigo angustior</i>)	Utrzymanie udziału podmokłych turzycowisk w krajobrazie obszaru. Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w

		obszarze.
37.	1016 Poczwarówka jajowata (<i>Vertigo moulinsiana</i>)	Utrzymanie udziału podmokłych turzycowisk w krajobrazie obszaru. Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
38.	1032 Skójka gruboskorupowa (<i>Unio crassus</i>)	Utrzymanie powszechnego występowania gatunku w rzekach obszaru. Utrzymanie naturalnego charakteru cieków, w tym naturalnych procesów kształtujących ich koryto. Wykluczenie zanieczyszczeń wody, w szczególności azotanami; utrzymanie w wodach cieków obszaru poziomu N azotanowego <2,2 mg/ l (równoważnik 10 mg NO ₃ /l)
39.	1037 Trzepla zielona (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	Utrzymanie powszechnego występowania gatunku w rzekach obszaru. Utrzymanie naturalnego charakteru cieków, w tym naturalnych procesów kształtujących ich koryto.
40.	1042 Zalotka większa (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	Utrzymanie zbiorników wodnych, w tym oczek wodnych, z naturalnie rozwijającą się roślinnością ich stref brzegowych. Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
41.	1060 Czerwończyk nieparek (<i>Lycaena dispar</i>)	Wyjaśnienie przyczyn dynamiki liczebności obszarze, w tym zaskakującego spadku liczebności w obszarze. Zachowanie udziału łąk wilgotnych, koszonych zgodnie z minimalnymi normami, w krajobrazie obszaru.
42.	1084 Pachnica dębowa (<i>Osmoderma eremita</i>)	Zachowanie do naturalnej śmierci istniejących obecnie starych drzew dębu, lipy, wierzby z dziuplami i próchnowiskami, z wyjątkiem usuwania drzew dla zachowania bezpieczeństwa, realizowanego zgodnie z przepisami o ochronie drzew i o ochronie gatunkowej. Zachowanie wszystkich drzew zasiedlonych, w tym zagwarantowanie że nie będą, nawet nieumyślnie, usuwane. Zainicjowanie działań na rzecz osiągnięcia celu długoterminowego - odtworzenia w obszarze liczego występowania starych dębów z próchnowiskami. Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.
43..	1088 Kozioróg dębosz (<i>Cerambyx cerdo</i>)	Zachowanie do naturalnej śmierci wszystkich istniejących obecnie drzew zasiedlonych, w tym zagwarantowanie że nie będą, nawet nieumyślnie, usuwane. Zainicjowanie działań na rzecz osiągnięcia celu długoterminowego - odtworzenia w obszarze liczego występowania starych dębów. Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania

1. Katalog działań

Lp.	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk			
1a.	Budowa, w początkowym okresie realizacji planu, przegród na rowach stabilizujących uwilgotnienie torfowisk alkalicznych (Działanie dla ochrony siedliska 7230).	Obiekty: 1. Zgniła Struga (Kalisz Pomorski 169b, 170a; 5 przegród), 2. Nowa Studnica (Ndl. Kalisz Pomorski 221r, s,y, ax; 10 przegród), 3. Mielecin-Bukowo (Człopa 420b, 420c; 6 przegród).	Klub Przyrodników w ramach projektu LIFE+ AlkFens (18 przegród). Nadleśniczy Nadleśnictwa Człopa (3 przegrody).
2	Budowa, w początkowym okresie realizacji planu, przegród na rowach stabilizujących uwilgotnienie torfowisk przejściowych (Działanie dla ochrony siedliska 7140)	Głusko obr. Wołoszcz 195j, 229j	Nadleśniczy Nadleśnictwa Głusko
3.	Usunięcie, w początkowym okresie realizacji planu, drzew zarastających torfowisko alkaliczne i powtarzanie usuwania odrośli i nalotów w razie potrzeby. (Działanie dla ochrony siedliska 7230).	1. Obiekt Mielecin-Bukowo (Człopa 420b). 2. Drawieński Park Narodowy (49f, 51f).	Klub Przyrodników w ramach projektu LIFE+ AlkFens Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego
4.	Koszenie, przez cały okres realizacji planu, torfowisk alkalicznych, w sposób optymalny dla ochrony siedliska i gwarantujący nieuszkodzenie powierzchni torfowiska (sprzętem dostosowanym do warunków bagiennych lub ręcznie): Koszenie co 1-3 lata, z uwzględnieniem następujących zasad: – wykonanie późnym latem lub jesienią, – koszenie na wysokości nie mniej niż 15-20 cm nad powierzchnią gruntu, – uprzątnięcie pokosu po kilku do kilkunastu dniach od skoszenia, – w przypadku ekspansji trzciny, okresowe stosowanie koszenia corocznie, w fazie	Obiekty: 1. Nowa Korytnica (Ndl. Głusko obr. Głusko 42i, j, k, 49c, d, 50a, b; Ndl. Drawno obr. Dominikowo 11c); 2. Obiekt Lubicz (Ndl. Tuczo 23i, 24p, 34a); 3. Obiekt Runica (Ndl. Tuczo 195b, 177n, p, 178i); 4. Obiekt Wołoszcz (Ndl. Głusko obr. Wołoszcz 187i); 5. Obiekt Chrapów (Ndl. Głusko obr. Wołoszcz 221m); 6. Obiekt Kosinek (Ndl. Smolarz obr. Smolarz 280g, 281a); 7. Obiekt Przesieki (Obr. ewidencyjny Przesieki dz. 421)	Klub Przyrodników w ramach projektu LIFE+ AlkFens (w Ndl. Drawno obr. Dominikowo 11c) Nadleśniczy Nadleśnictwa Głusko; Nadleśniczy Nadleśnictwa Tuczo; Nadleśniczy Nadleśnictwa Smolarz; Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie; Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego.

	kwitnienia trzciny, do czasu wycofania się trzciny (Działanie dla ochrony siedliska 7230).	8. Drawieński Park Narodowy (12o, 13b, 51f, 78c, 103g, 329b).	
5.	Usuwanie, przez cały okres realizacji planu, pojawiających się nalotów i odrosli drzew i krzewów z płatów muraw napiaskowych i ciepłolubnych oraz usunięcie części drzew z ich sąsiedztwa (Działanie dla ochrony siedliska 6120)	Płaty muraw napiaskowych w oddziałach: 145g, 103f, 386l Drawieńskiego Parku Narodowego	Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego
6.	Wypas, przez cały okres realizacji planu, wolno przemieszczających się w obrębie płata zwierząt gospodarskich (owce, krowy, konie, kozy lub stada mieszane), corocznie w okresie maj-wrzesień, co roku, przy obsadzie nie przekraczającej 1DJP/ha (Działanie dla ochrony siedliska 6120)	Płaty muraw napiaskowych w oddziałach: 56c, 404g Drawieńskiego Parku Narodowego	Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego
7.	Koszenie, coroczne przez cały okres realizacji planu, , w celu ograniczenia ekspansji trzcinnika piaskowego, przed wysypaniem nasion przez trzcinnik (Działanie dla ochrony siedliska 6120)	Płat murawy napiaskowej w oddziale 103h Drawieńskiego Parku Narodowego	Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego
8.	Coroczne koszenie, przez cały okres realizacji planu, płatów łąki trzęślicowej, z uwzględnieniem następujących zasad: – wykonanie późnym latem lub jesienią, – zagwarantowanie nienaruszania powierzchni gleby, w szczególności przez stosowanie sprzętu dostosowanego do warunków bagiennych lub przez ręczne wykonanie koszenia, – koszenie na wysokości nie mniej niż 15-20 cm nad powierzchnią gruntu, – uprzątnięcie pokosu po kilku do kilkunastu dniach od skoszenia, – coroczne pozostawianie 10-20% łąki nieskoszonej, każdorazowo innego fragmentu. (Działanie dla ochrony siedliska 6410)	Płat łąki trzęślicowej w oddziale 12o Drawieńskiego Parku Narodowego	Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego

9.	Koszenie co 2 lata, przez cały okres realizacji planu, płatów łąki trzęślicowej, wykonywane z uwzględnieniem następujących zasad: – wykonanie późnym latem lub jesienią, – zagwarantowanie nienaruszania powierzchni gleby, w szczególności przez stosowanie sprzętu dostosowanego do warunków bagiennych lub przez ręczne wykonanie koszenia, – koszenie na wysokości nie mniej niż 15-20 cm nad powierzchnią gruntu, – uprzątnięcie pokosu po kilku do kilkunastu dniach od skoszenia, (Działanie dla ochrony siedliska 6410)	Płat łąki trzęślicowej w oddziale 392b, 403k Drawieńskiego Parku Narodowego	Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego
10.	Coroczne, przez cały okres realizacji planu, koszenie płatów łąk, wykonywane z uwzględnieniem następujących zasad: – wykonanie późnym latem lub jesienią, – koszenie na wysokości nie mniej niż 15-20 cm nad powierzchnią gruntu, – uprzątnięcie pokosu po kilku do kilkunastu dniach od skoszenia, – coroczne pozostawianie 10-20% łąki nieskoszonej, każdorazowo innego fragmentu, – eliminacja pojawiających się gatunków obcych, przez ich skoszenie lub wrywanie, w szczególności lubinu i robinii akacjowatej. (Działanie dla ochrony siedliska 6510)	Płaty łąk w oddziałach: 51f, 53h, 55c, 145b, 312k, 312p, 343b, 369i, 385n, 369f, 386k, 393l, 393o, 393p, 393w, 394c, 394f, 394h, 402m, 402n, 404g, 404l, 404m Drawieńskiego Parku Narodowego	Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego
11.	Koszenie, przez cały okres realizacji planu, płatów łąki świeżej co 2 lata, z uwzględnieniem następujących zasad: – wykonanie późnym latem lub jesienią, – koszenie na wysokości nie	Płat łąki w oddziale 392b Drawieńskiego Parku Narodowego	Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego

	mniej niż 15-20 cm nad powierzchnią gruntu, – uprzątnięcie pokosu po kilku do kilkunastu dniach od skoszenia, (Działanie dla ochrony siedliska 6510)		
12.	Usuwanie nalotów drzew i krzewów z torfowiska, w razie potrzeby (Działanie dla ochrony siedliska 7210)	Torfowisko w oddziale 99j Drawieńskiego Parku Narodowego	Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego
13.	Renaturyzacja drzewostanów, poprzez usuwanie nadmiaru drzew obcych ekologicznie dla siedliska przyrodniczego, rozłożona na cały okres realizacji planu (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 9110, 9160, 9190)	Siedlisko 9110 - oddziały: 205d, 205f, 206b, 212c, 223i, 253f, 254i, 276a, 303d, 303f, 317c, 318a, 318b, 318c, 318j, 318n, 333i, 363b, 378f, 378g, 378i, 378j, 378k, 379d, 379g, 387b Siedlisko 9160 – oddziały: 18g, 135g, 219f, 221a, 325d, 326a; Siedlisko 9190 – oddziały 139b, 199a, 376d, 378h. Drawieńskiego Parku Narodowego	Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego
14.	Koszenie ręczne turzycowiska stanowiącego siedlisko poczwarówki jajowatej (1016 <i>Vertigo moulinsiana</i>) i poczwarówki zwężonej (1014 <i>Vertigo angustior</i>), co 3-5 lat, przez cały okres realizacji planu, z możliwością pozostawienia skoszonej biomasy, z ewentualnym usuwaniem nalotów drzew i krzewów. (Działanie dla ochrony poczwarówki zwężonej (<i>Vertigo angustior</i>) i poczwarówki jajowatej (<i>Vertigo moulinsiana</i>))	Oddział: 434a Drawieńskiego Parku Narodowego	Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego
15.	Koszenie, przez cały okres realizacji planu, nie rzadziej niż raz na 3 lata, najlepiej po 15 lipca, w przypadku koszenia corocznego z pozostawieniem 10-20% działki nie wykoszonej, na wysokości nie niższej 15 cm, z zebraniem pokosu w ciągu kilku do kilkunastu dni po skoszeniu. (Działanie dla ochrony czerwńczyka nieparka (<i>Lycena dispar</i>))	Łąki w oddziałach: 12o, 13b, 19b, 31i, 56b, 392b, 393t, 393w, 394f, 394h, 394k, 402n, 402m, 403c, 403k, 434a Drawieńskiego Parku Narodowego	Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego
16.	Budowa, w początkowym okresie realizacji planu, sprawnej przepławki przy elektrowni Kamienna, umożliwiającej migrację także ryb słabo pływających: minogów, głowacza	Elektrownia Wodna Kamienna	Właściciel elektrowni Elektrownie Wodne Sp. z o.o. (w przypadku nałożenia obowiązku), Drawieński Park Narodowy (w przypadku nie nałożenia

	białopłetwego (Działanie dla ochrony lososia, minogów, głowacza białopłetwego, kozy i różanki)		obowiązku na właściciela), organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego (w zakresie oceny i ew. zmiany pozwolenia wodnoprawnego).
17	Odtworzenie, w początkowym okresie realizacji planu, ciągłości ekologicznej cieków w obszarze, przez likwidację zbędnych jazów lub budowę przeprawek na piętrzeniach służących uzasadnionemu korzystaniu z wód, umożliwiającym migrację także ryb słabo pływających: minogów, głowacza białopłetwego. Wykonanie poprzedzone terenową inwentaryzacją przeszkód wymagających udrożnienia i weryfikacją istniejących materiałów. (Działanie dla ochrony minogów, głowacza białopłetwego, kozy i różanki)	Rzeki: Korytnica, Cieszynka, Mierzęcka Struga – na całej długości w granicach obszaru.	Korzystający z wód (w przypadku nałożenia obowiązku), zarządzający wodami, (w przypadku nie nałożenia obowiązku na właściciela), organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego (w zakresie oceny i ew. zmiany pozwolenia wodnoprawnego).
18	Zarybianie, przez cały okres realizacji planu,: 1. smoltami lososia w ilości 25 tys. rocznie, Drawy na odcinku od elektrowni Kamienna do ujścia Płocicznej, 2. smoltami lososia, w ilości 5 tys. rocznie, Płocicznej od mostu Karolinka do ujścia 3. narybkiem lososia w ilości 40 tys. rocznie Płocicznej na odcinku historycznych tarlisk poniżej Starej Węgorni, oraz Cieszynki (Działanie dla ochrony lososia (<i>Salmo salar</i>))	Rzeki: Płociczna i Cieszynka	Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego
19.	Zwalczanie, przez cały okres realizacji planu, tawuły kutnerowatej przez wyszukiwanie stanowisk i wyrywanie, powtarzane 2x rocznie przez co najmniej 4-5 lat, następnie kontrole terenu. (Działanie dla ochrony siedlisk przyr. 9110, 7140, 91D0).	Istniejące i nowo pojawiające się stanowiska tawuły. Wg stanu z 2014 r. w nadleśnictwach: Bierzwnik obr. Wygon 157j, 202c, 255b, c, f, 300d; Głusko obr. Wołogoszcz 230n; Smolarz obr. Drezdenko 13d, h, i, 14c, g, 28c, 67a, c, 68a, 93b, c; Krzyż obr. Krzyż 51o; Człopa 690j, 691c; Tuczo 218g, k, 219c, d, 242c, 243c, f, g, 267j	Nadleśniczowie Nadleśnictw Bierzwnik, Człopa, Głusko, Krzyż, Smolarz, Tuczo Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego i pozostali nadleśniczowie w przypadkach pojawu na zarządzanym terenie.

20.	Usuwanie, w razie potrzeby, w całym okresie realizacji planu, odrośli i nalotów powstających po wykonaniu działań usunięcia drzew z torfowisk w przeszłości (Działanie dla ochrony siedliska 7140).	1. Czarne Torfowisko 9Ndl. Drawno obr. Kiełpino 100f, 101g), 2. Zielonoświątkowe Bagno (Ndl. Głusko obr. Głusko 5f, 6h)	Klub Przyrodników w ramach utrzymania trwałości rezultatów projektu ochrony ekosystemów torfowiskowych w Puszczy Drawskiej, na podstawie umów z nadleśniczymi Nadleśnictwa Drawno i Głusko.
21.	Usuwanie, w razie potrzeby, na podstawie przepisów odrębnych o ochronie gatunkowej, tam bobrowych powodujących zamulanie tarlisk ryb łososiowatych i głowacza białopletwego lub ograniczających rybnom dostęp do tych tarlisk, lub powodujących zalewanie cennych przyrodniczo torfowisk alkalicznych. (Działanie dla ochrony siedlisk 3260, 7230, bobra, łosia, głowacza białopletwego)	Cały obszar	Zarządzający ciekami. Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Poznaniu i Szczecinie. Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego.
22.	Minimalizowanie, przez cały okres realizacji planu, konfliktów między bobrami a gospodarką człowieka, przez stosowanie, w razie konieczności, urządzeń minimalizujących skutki działalności bobrów, w szczególności rur przelewowych i siatek zabezpieczających, przy zachowaniu jak największej tolerancji dla skutków działalności bobrów (Działanie dla ochrony bobra)	Cały obszar	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Poznaniu i Szczecinie.
23.	Minimalizowanie, przez cały okres realizacji planu, oddziaływania turystyki kajakowej na dno i brzegi rzek oraz ekosystemy przyrzeczne, przez instalowanie slipów ułatwiających wodowanie i wyciąganie kajaków oraz omijanie przeszkód uniemożliwiających przepłynięcie, w tym zwalów drzewnych	Drawa, Korytnica, Cieszynka na odcinku udostępnionym do spływów kajakowych, Mierzęcka Struga	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Poznaniu i Szczecinie oraz Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego, przy możliwej współpracy innych podmiotów zainteresowanych rozwojem turystyki kajakowej.
24.	Oznakowanie dróg, w początku okresu realizacji planu, znakami ostrzegawczymi o przecięciu korytarza ekologicznego i wysokim prawdopodobieństwie wypadków ze zwierzętami. Edukacyjne oznakowywanie	DK22 i drogi Człopa-Tuczno na odcinkach leśnych oraz w pobliżu wód.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oraz Zarząd Dróg Wojewódzkich we współpracy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony

	miejsz wypadków. (Działanie dla ochrony wilka, wydry)		Środowiska w Szczecinie, Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego.
25.	Powtarzalne działania edukacyjne, wdrażane przez cały okres realizacji planu, adresowane do wszystkich istotnych grup społecznych, przeciwdziałające negatywnemu odbiorowi społecznemu wilka, wydry, bobra, nietoperzy. (Działanie dla ochrony wilka, wydry, bobra, nocka dużego)	Cały obszar i sąsiednie miejscowości.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego.
26.	Działania informacyjne i edukacyjne, wdrażane przez cały okres realizacji planu, na rzecz zwiększenia efektu edukacji przyrodniczej turystyki kajakowej, a także zmniejszenia jej przyrodniczej uciążliwości i budowy zrozumienia dla niezbędnych ograniczeń turystyki kajakowej w zakresie terminów i limitów udostępnienia. Instalowanie, w razie potrzeby, małej infrastruktury edukacyjnej (tablice) na miejscach biwakowania, odpoczynku, wodowania i wyciągania kajaków nad rzekami.	Drawa, Korytnica, Cieszynka na odcinku udostępnionym do spływów kajakowych, Mierzęcka Struga	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Poznaniu i Szczecinie oraz Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego, przy możliwej współpracy innych podmiotów zainteresowanych rozwojem turystyki kajakowej.
Dotyczące utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania			
27.	Zapewnienie, w całym okresie realizacji planu, reżimu ochrony gwarantującego wyłączenie spod ingerencji człowieka innej niż dla ochrony przyrody oraz umożliwiającego kontrolę dostępu ludzi, na przykład uznanie za rezerwat przyrody, obiektem o szczególnych walorach przyrodniczych. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3150, 3160, 3260, 7110, 7140, 7230, lipiennika Loesela, sierpowca błyszczącego)	Projektowane i proponowane rezerwaty przyrody: 1. Czarne Torfowisko, 2. Storczykowe Mechowisko, 3. Korytnica Rzeka, 4. Torfowisko Linkowo, Torfowisko Przesieki, Zielony Bór, 5. Jezioro Ostrowica 6. Mechowisko Nowa Studnica.	Zarządzający terenem oraz Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Szczecinie i Poznaniu, w ramach swojej kompetencji ewentualnego uznawania rezerwatów przyrody. Klub Przyrodników (dot. przekazania dokumentacji Torf. Linkowo i jez. Ostrowica).
28.	Zapewnienie, w całym okresie realizacji planu, szczególnego reżimu ochrony, gwarantującego indywidualną identyfikację obiektu, wyłączenie z użytkowania gospodarczego oraz wykluczenie jego niszczenia i przekształcania, na przykład w formie użytków ekologicznych,. (Działanie dla ochrony siedlisk	Użytki ekologiczne proponowane wg waloryzacji przyrodniczych gmin i programów ochrony przyrody nadleśnictw, w których stwierdzono występowanie siedlisk przyrodniczych 3150, 3160, 7110, 7140, 91D0, 91E0, kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej, zalotki większej),	Zarządzający terenem i Rady Gmin w ramach kompetencji do ewentualnego tworzenia form ochrony przyrody

	przyrodniczych 3150, 3160, 7110, 7140, 91D0, 91E0, kumaka nizinnej, traszki grzebieniastej, zalotki większej).	wg wykazu w ust. 2.	
29.	Zapewnienie ciągłego dążenia w gospodarce leśnej, w płatach siedlisk przyrodniczych i w wydzieleniach sąsiadujących ze zidentyfikowanymi obecnie płatami siedlisk przyrodniczych w ramach biochory tego samego typu siedliskowego lasu, do uzyskania składów gatunkowego drzewostanów odpowiadających naturalnym składom siedlisk przyrodniczych w lokalnych warunkach Puszczy Drawskiej, z wykorzystaniem pełnego zakresu zmienności tych składów i z dostosowaniem do warunków lokalnych i zróżnicowania mikrosiedlisk: 1. siedlisko przyrodnicze 9110: Bk 70-100% So 0-20%, Dbb/Dbs 0-20%; 2. siedlisko przyrodnicze 9130: Bk 80-100% Dbb/Dbs 0-30%, Gb 0-10% Lp 0-5% Jw 0-5% Js 0-5%, Wz 0-5%, Kl 0-5%; 3. siedlisko przyrodnicze 9160: Dbs 10-70% Bk 10-100% Gb 30-90%; Jw 0-10% Wz 0-10, Bst 0-10, Js 0-5%, Kl 0-5%; 4. siedlisko przyrodnicze 9170: Dbs 10-70% Bk 10-30% Gb 30-90%; Jw 0-10% Wz 0-10, Bst 0-10, Js 0-5%, Kl 0-5%; 5. siedlisko przyrodnicze 9190 w wariacie bez buka: Dbb 50-100%, Bk 0-20%; So 0-30%; Os 0-10%, Brzb 0-10%, Jrz 0-10%; Nie wprowadzanie Bk do płatów siedlisk przyrodniczych 9190 i 9160. Nie wprowadzanie podsadzeń Bk, Gb, Lp ani innych do 9190. Nie wprowadzanie Md, Św w płatach leśnych siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9170, 9190 ani 91E0.. Akceptacja dla naturalnego pojawu i rozwoju wszystkich rodzimych gatunków drzew we	Płaty leśnych siedlisk przyrodniczych: 9110, 9130, 9160, 9190.	Regionalny Dyrektorzy Lasów Państwowych (ujęcie w planach urządzenia lasu), Nadleśniczowie nadleśnictw: Człopa, Bierzwnik, Drawno, Głusko, Kalisz Pomorski, Krzyż, Mirosławiec, Smolarz, Strzelce Krajeńskie, Tuczno

	wszystkich siedliskach przyrodniczych, nawet gdyby były niezgodne z teoretycznym składem właściwym dla danego siedliska. Utrzymanie bazy nasiennej – wyłączonych drzewostanów nasiennych dębu i buka. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190)		
30.	Trwałe utrzymanie biernej ochrony wybranych płatów siedlisk przyrodniczych oraz drzewostanów kluczowych dla ochrony siedlisk przyrodniczych, w tym: 1. Bierna ochrona części ekosystemów leśnych w Drawieńskim Parku Narodowym; 2. Bierna ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190, 91E0, 91D0 w rezerwach przyrody; 3. Bierna ochrona wybranych powierzchni leśnych w nadleśnictwach. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3150, 3160, 7110, 7140, 91D0, 91E0).	1. Drawieński Park Narodowy, strefa ochrony ścisłej oraz wydzielenia w strefie ochrony czynnej przeznaczone do ochrony bez wykonywania zabiegów, 2. Drzewostany w rezerwach przyrody; 3. Powierzchnie referencyjne wyznaczone w nadleśnictwach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie 4. Wybrane powierzchnie w nadleśnictwach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile 5. Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 91D0. - wg wykazu w ust. 2.	Drawieński Park Narodowy, Regionalni Dyrektorze Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. i Szczecinie, Nadleśniczowie nadleśnictw: Człopa, Bierzwnik, Drawno, Głusko, Kalisz Pomorski, Krzyż, Mirosławiec, Smolarz, Strzelce Krajeńskie, Tuczno.
31.	Minimalizacja ingerencji gospodarczej i hodowlanej w wybranych ekosystemach leśnych, w szczególności najcenniejszych płatach siedlisk przyrodniczych, wszystkich drzewostanach na siedliskach bagiennych oraz drzewostanach ekotonowych, zwłaszcza sąsiadujących z wodami i torfowiskami, z możliwością zaliczenia ich w przyszłości do sieci powierzchni o których mowa w pkt 30. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190, 91D0, 91E0 oraz dla sąsiadujących siedlisk: 3140, 3150, 3160, 3260, 7140).	Ekosystemy leśne o cechach przyrodniczych uzasadniających ich bierną ochronę, stanowiące leśne siedliska przyrodnicze 9110, 9130, 9160, 9170, 9190, 91D0, 91E0, 91T0 (z zapewnieniem znaczącej reprezentacji każdego z tych typów siedlisk), lub ekosystemy kluczowe dla ochrony sąsiadujących siedlisk przyrodniczych, - wg wykazu w ust. 2.	Nadleśniczowie nadleśnictw: Człopa, Bierzwnik, Drawno, Głusko, Kalisz Pomorski, Krzyż, Mirosławiec, Smolarz, Strzelce Krajeńskie, Tuczno.
32	Gospodarka leśna zapewniająca pozostawianie, w leśnych siedliskach przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190, 91E0 użytkowanych rębnie wszelkimi typami rębni, biogrup i kęp	Płaty siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190, 91E0 w Lasach Państwowych.	Nadleśniczowie nadleśnictw: Człopa, Bierzwnik, Drawno, Głusko, Kalisz Pomorski, Krzyż, Mirosławiec, Smolarz, Strzelce

	obejmujących nie mniej niż 5% powierzchni, drzewostanu, lub proporcjonalnie większych w przypadku niższego zadrzewienia na porozstawianej powierzchni, nie objętych cięciami, pozostających na następne pokolenie drzewostanu, i docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu drzew. Górna granica pozostawianej powierzchni, wielkość, położenie i rozmieszczenie biogrup elastycznie dopasowane do warunków lokalnych. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190, 91E0).		Krajeńskie, Tuczno.
33.	Konsekwentne pozostawianie w lasach drzew biocenotycznych w sensie Instrukcji Ochrony Lasu (2011) oraz w szczególności w leśnych siedliskach przyrodniczych wszystkich drzew martwych i zamierających, wykrotów i złomów, z wyjątkiem: – obalania drzew stwarzających w razie upadku niebezpieczeństwo dla ludzi, przy drogach i szlakach turystycznych, przy miejscach biwakowania i plażach, – usuwania drzew przeszkadzających w funkcjonowaniu wyłączonych drzewostanów nasiennych, – usuwania posuszu czynnego w ramach ochrony lasu, w przypadkach istotnego zagrożenia trwałości lasu rozwojem owadów lub grzybów, potwierdzonego znacznym wzmożeniem wydzielania się posuszu, jeżeli z wiedzy naukowej wynika, że usuwanie drzew zasiedlonych może zapobiec rozpadowi drzewostanu. Ujęcie powyższych zasad w programie ochrony przyrody w planie urządzenia lasu. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190, 91E0, pachnicy dębowej i kozioroga dębosza).	Lasy w obszarze, w szczególności płaty siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9170, 9190, 91E0	Nadleśniczowie nadleśnictw: Człopa, Bierzwnik, Drawno, Głusko, Kalisz Pomorski, Krzyż, Mirosławiec, Smolarz, Strzelce Krajeńskie, Tuczno.

34.	Konsekwentne pozostawianie, poza lasami, dębów, lip i wierzb o pierśnicy przekraczającej 80 cm, z wyjątkiem usuwania drzew stwarzających w razie upadku niebezpieczeństwo dla ludzi, przy drogach i zabudowaniach, usuwanych po sprawdzeniu zasiedlenia przez gatunki chronione, zgodnie z przepisami odrębnymi.	Cały obszar	Gminy
35.	Pozostawianie w cięciach rębnych stref ekotonowych, pozostawianych bez użytkowania lub kształtowanych co najwyżej przez usuwanie pojedynczych drzew na sposób analogiczny do rębni przerębowej, o szerokości nie mniejszej niż wysokość drzewostanu, a przeciętnej ok. 2 wysokości drzewostanu, a na skarpach o nachyleniu >15% - na całej skarpie, nawet jeśli jest szersza – wokół zbiorników wodnych wraz z otaczającymi je zatorfieniami, cieków wraz z łęgami na dnie doliny, źródlisk i ekosystemów torfowiskowych i bagiennych stanowiących siedliska przyrodnicze. Ujęcie tej zasady w planach urządzenia lasu. (Działanie dla ochrony siedlisk przyr. 3140, 3150, 3160, 3260, 7110, 7140, 7210, 7230, 91D0, 91E0).	Cały obszar	Nadleśniczowie nadleśnictw: Człopa, Bierzwnik, Drawno, Glusko, Kalisz Pomorski, Krzyż, Mirosławiec, Smolarz, Strzelce Krajeńskie, Tuczno. Regionalni Dyrektorzy Lasów Państwowych w Pile i Szczecinie.
36.	Działanie obligatoryjne: utrzymanie przynajmniej ekstensywnego użytkowania rolniczego, polegającego na wypasie lub koszeniu nie rzadziej niż raz na 2 lata. Po wykonaniu koszenia obligatoryjne jest usunięcie skoszonej biomasy poza płat siedliska. Wykluczenie zalesiania, nawożenia i podsiewania oraz przekształcania na poletka łowieckie, grunty orne, plantacje. Działanie fakultatywne: koszenie opóźniane do terminu po 15 lipca lub po 15 września.	Płaty siedlisk przyrodniczych 6510, 6410	Właściciele i posiadacze gruntów
37.	Wyłączenie z wydzierżawiania do rybactwa i z wykorzystywania do	Cały obszar	Właściciele gruntów Skarbu Państwa pod

	rybactwa nieprzepływowych jeziorzek dystroficznych i małych mezotroficznych lub eutroficznych jezior śródlęsnych, w całym okresie realizacji planu, a w przypadku akwenów obecnie wydzierżawionych z upływem okresu dzierżawy. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3160, 7140, a także traszki grzebieniastej, zalotki większej)		wodami stojącymi.
38.	Gospodarka rybicka w jeziorach mezotroficznych, uwzględniająca: - ustalenie maksymalnej liczby osób, które w ciągu 1 dnia mogą uprawiać amatorski połów ryb w obwodzie rybackim z uwzględnieniem, że zagęszczenie wędkujących z brzegu nie powinno przekraczać 5 osób/km linii brzegowej; - nie zarybianie gatunkami obcego pochodzenia geograficznego, w tym karpem, - zarybianie rodzimymi gatunkami drapieżnymi i ich ochronę przed nadmierną presją wędkarską, - możliwość stosowania zanęty ograniczona do 0,5 kg zanęty suchej, lub 1 kg zanęty mokrej (przygotowanej we własnym zakresie) dziennie na wędkarza. Powyższe zasady należy ująć w nowo sporządzanych operatach rybickich i wprowadzić od chwili obowiązywania tych nowych operatów. (Działanie dla ochrony siedliska przyrodniczego 3140).	Jeziora: Rokiet, Piaski, Ostrowiec, Radęcino, Szerokie, Śródkowe, Szczuczarz, Załom, Białe, Perkoz, Łubowo, Raczyn, Bukowo Duże.	Użytkownicy rybaccy wód.
39.	Gospodarka rybicka w jeziorach eutroficznych: - ustalenie maksymalnej liczby osób, które w ciągu 1 dnia mogą uprawiać amatorski połów ryb w obwodzie rybackim z uwzględnieniem, że zagęszczenie wędkujących z brzegu nie powinno przekraczać 7 osób/km linii brzegowej; - nie zarybianie gatunkami obcego pochodzenia geograficznego, w tym karpem, - zarybianie rodzimymi gatunkami drapieżnymi i ich ochronę przed	Jeziora w obszarze nie wymienione w pkt 33.	Użytkownicy rybaccy wód.

	nadmierną presją wędkarską, - możliwość stosowania zanęty ograniczona do 0,5 kg zanęty suchej, lub 1 kg zanęty mokrej (przygotowanej we własnym zakresie) dziennie na wędkarza. Powyższe zasady należy ująć w nowo sporządzanych operatach rybackich i wprowadzić od chwili obowiązywania tych nowych operatów. (Działanie dla ochrony siedliska przyrodniczego 3150)		
40.	Nie udostępnianie, w całym okresie realizacji planu, do biwakowania w lasach nowych miejsc oraz nie organizowanie nowych miejsc rekreacji nad wodami, innych niż miejsca istniejące wg stanu na 2014 r. Udostępnianie do biwakowania i rekreacji nad wodami miejsc udostępnionych wg stanu na 2014 r., pod warunkiem zaopatrzenia ich, w pierwszym okresie realizacji planu, w urządzenia zapewniające odbiór ścieków i wywóz ich do oczyszczalni. (Działanie dla ochrony siedliska przyrodniczego 3140, 3150, kozy, różanki, zalotki większej).	Wszystkie jeziora w obszarze.	Nadleśniczowie nadleśnictw: Człopa, Bierzwnik, Drawno, Głusko, Kalisz Pomorski, Krzyż, Mirosławiec, Smolarz, Strzelce Krajeńskie, Tuczno.
41.	Nieoznakowywanie, w całym okresie realizacji planu, dróg leśnych drogowskazami i znakami dopuszczającymi ruch po tych drogach, z wyjątkiem dróg stanowiących konieczny dojazd do miejscowości. (Działanie dla ochrony wilka)	Cały obszar	Nadleśniczowie nadleśnictw: Człopa, Bierzwnik, Drawno, Głusko, Kalisz Pomorski, Krzyż, Mirosławiec, Smolarz, Strzelce Krajeńskie, Tuczno.
42.	Nieorganizowanie, w całym okresie realizacji planu, polowań zbiorowych z udziałem myśliwych nieposiadających uprawnień do wykonywania polowania na podstawie art. 42 ani art. 42 ustawy Prawo Łowieckie, w rejonie aktualnie wykorzystywanym przez watahę wilków, rozumianym jako powierzchnia nie mniejsza niż 20 tys. ha, wyznaczana raz do roku jako najlepiej dopasowana do najbardziej aktualnych wyników monitoringu wilka. (Działanie dla ochrony wilka).	Cały obszar	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie (interpretacja wyników monitoringu i coroczne wyznaczenie zasięgu działania ochronnego) Zarządcy i dzierżawcy obwodów łowieckich (wdrożenie).

43.	Utrzymanie, w całym okresie realizacji planu, naturalnego charakteru cieków i procesów kształtujących ich koryto i brzegi, w tym erozji brzegowej, osadzania namulów, rumoszu drzewnego, rozwoju roślinności wodnej. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3260, 6120, 6430 i 91E0 oraz głowacza białopletwego, minoga strumieniowego, różanki, kozy, skójkii gruboskorupowej i trzepli zielonej).	Wszystkie ciekii w obszarze z wyjątkiem okresowego wykaszania roślinności z odcinków bezpośrednio przylegających do miejscowości i obiektów infrastruktury, które mogłyby być zagrożone podtopieniem w przypadku nadmiernego rozwoju roślinności wodnej.	Zarządzający wodami: RZGW w Poznaniu i ZZMiUW w Szczecinie.
44.	Kontrola umów na wywóz ścieków oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych na ścieki, kilkakrotnie w okresie realizacji planu. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3140, 3150, 3260)	Miejscowości w obszarze i w zlewni bezpośredniej jezior obszaru	Gminy (w zakresie posiadania umów na wywóz). Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska (w zakresie szczelności)
45.	Program działań ograniczających eutrofizację pochodzącą ze źródeł rolniczych – obejmujący, jako działania obligatoryjne: Coroczne sporządzanie bilansu azotu, planu nawożenia oraz rejestru nawożenia. W przypadku produkcji nawozów naturalnych lub kiszzonek, gromadzenie z wykorzystaniem bezpiecznych dla środowiska urządzeń gromadzenia o pojemności > 6 miesięcznej produkcji. Nie nawożenie w grudniu, styczniu i lutym, a nawozami mineralnymi także w październiku, listopadzie i marcu. Pozostawienie stref nieużytkowanych rolniczo na co najmniej 5 m od wszystkich oczek wodnych, cieków i rowów, nie stosowanie nawozów naturalnych ani mineralnych na odległość co najmniej 20 m od oczek wodnych, cieków i rowów. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3140, 3150, 3260, skójkii gruboskorupowej, głowacza białopletwego, kozy, różanki, minoga strumieniowego, trzepli zielonej)	Wszystkie grunty rolne w obszarze oraz zlewnia Słopic, Korytnicy, Cieszynki i Płocicznej także poza granicami obszaru.	Posiadacze gruntów
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych			
46.	Odczytywanie, nie rzadziej niż raz na 2 lata, roku, diverów	Torfowiska	Klub Przyrodników (właściciel diverów)

	mierzących codziennie poziom wody w torfowisku. (Działanie dla ochrony siedliska 7210, lipiennika Loesela, sierpowca błyszczącego)		
47.	Monitoring stanowisk pod kątem zarastania drzewami i ew. potrzeby wykonania działań ochronnych, nie rzadziej niż raz na trzy lata. (Działanie dla ochrony siedliska 7210, lipiennika Loesela, sierpowca błyszczącego)	Stanowiska gatunków	RDOŚ, Drawieński Park Narodowy,
48.	Monitoring, nie rzadziej niż raz w okresie realizacji planu dla każdego akwenu, wszystkich elementów jakości stanu ekologicznego wód, w rozumieniu ustawy Prawo Wodne z dn. 18 lipca 2001 r. i przepisów wykonawczych do tej ustawy. (Działanie dla ochrony siedlisk 3140, 3150, 3160, 3260)	Jeziora i rzeki w obszarze.	WIOŚ w zakresie monitoringu jednolitych części wód. Właściwy miejscowo RDOŚ w zakresie dotyczącym wód nie stanowiących jednolitych części wód.
49.	Monitoring wilka, w tym coroczne tropienia oraz tropienia jednoczesne. Na podstawie wyników monitoringu należy określać i aktualizować aktualny obszar preferowany przez wilki, o powierzchni nie mniejszej niż 10000 ha. (Działanie dla ochrony wilka)	Cały obszar	RDOŚ, Nadleśnictwa, Drawieński Park Narodowy,
50.	Zintegrowany monitoring populacji zwierzyny, jako potencjalnej bazy pokarmowej wilka, polegająca na corocznej inwentaryzacji wg wspólnie uzgodnionej metodyki opartej na badaniu terenowym i łącznej analizie wyników (Działanie dla ochrony wilka)	Teren obwodów łowieckich całkowicie lub częściowo pokrywających się z granicami obszaru.	Zarządcy obwodów łowieckich i Drawieński Park Narodowy.
51.	Monitoring diagnostyczny siedlisk przyrodniczych i gatunków, wg metodyki stosowanej w monitoringu siedlisk przyrodniczych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, nie rzadziej niż raz na 6 lat.	Losowa próba stanowisk obejmująca nie mniej niż 10% stanowisk znanych w obszarze	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Szczecinie i Poznaniu. Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego.
52.	Monitoring zasobów martwego drewna oraz liczebności mikrosiedlisk nadrzecznych w leśnych siedliskach przyrodniczych, nie rzadziej niż jedno powtórzenie w okresie	Siatka losowo wybranych powierzchni areale leśnych siedlisk przyrodniczych, nie mniej niż 95 powierzchni po 0,05 ha, w tym umożliwiającą analizę porównawczą	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Szczecinie i Poznaniu. Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego.

	realizacji planu.	powierzchni, o których mowa w pkt 9 i 10, z podziałem wg formy ochrony przyrody, z pozostałymi lasami.	
Dotyczące uzupełnienia rozpoznania przedmiotów ochrony			
53.	Badanie roślinności i parametrów fizykochemicznych wód jezior, pod kątem poprawy wiedzy o ich kwalifikacji jako siedliska przyrodnicze 3140, 3160 lub 3150, realizowane w początkowym okresie realizacji planu, z możliwością uzupełniania przez cały okres realizacji planu.	Wszystkie jeziora w obszarze	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Szczecinie i Poznaniu.
54.	Weryfikowanie i uzupełniająca inwentaryzacja nieleśnych siedlisk przyrodniczych, w tym ewentualne identyfikowanie dodatkowych potrzeb ich ochrony, realizowane w początkowym okresie realizacji planu, z możliwością uzupełniania przez cały okres realizacji planu.	Cały obszar	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Szczecinie i Poznaniu.
55.	Badanie ichtiofauny cieków obszaru oraz populacji skójki gruboskorupowej, realizowane w początkowym okresie realizacji planu, z możliwością uzupełniania przez cały okres realizacji planu. (Działanie dla ochrony minoga strumieniowego, głowacza białopletwego, kozy, różanki, skójki gruboskorupowej)	Con. 20 jezior oraz con. 1 stanowisko na 6 km cieku.	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Szczecinie i Poznaniu. lub Katedra Zoologii Ogólnej US w ramach realizowanego projektu „Restauracja rybacka zlewni Drawy...”
56.	Inwentaryzacja uzupełniająca występowania bezkręgowców z załącznika II dyrektywy siedliskowej, w początkowym okresie realizacji planu, realizowana z możliwością uzupełniania przez cały okres realizacji planu. (Działanie dla ochrony czerwonończyka nieparka, trzepli zielonej, zalotki większej, pachnicy dębowej, kozioroga dębosza, poczwarówek)	Cały obszar	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Szczecinie i Poznaniu.
57.	Inwentaryzacja uzupełniająca płazów i gadów z zał. II dyrektywy siedliskowej w obszarze, realizowana w początkowym okresie realizacji planu, z możliwością uzupełniania przez cały okres realizacji planu. (Działanie dla ochrony kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej,	Cały obszar	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Szczecinie i Poznaniu.

	zółwia błotnego).		
58.	Badanie porównawcze różnorodności leśnych siedlisk przyrodniczych, w szczególności w zakresie ptaków, chrząszczy, ślimaków, mszaków, grzybów wielkoowocnikowych i lichenizujących, w warunkach ochrony biernej a gospodarki leśnej, realizowane w początkowym i ponowione w końcowym okresie realizacji planu.	Rezerwat Jezioro Łubówko – otoczenie rezerwatu Buczyny Drawieńskiego Parku Narodowego – sąsiadujące buczyny w nadleśnictwach Bierzwnik i Głusko. Wybrane powierzchnie referencyjne - ich otoczenie	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Szczecinie i Poznaniu. lub zarządcy terenu
59.	Ekspertyza i eksperyment w zakresie metod boru chrobotkowego, w tym: - obserwacja rozwoju boru chrobotkowego w warunkach pozostawienia starego drzewostanu bez zabiegów w wybranych starych drzewostanach; - porównawcza analiza stanu regeneracji boru chrobotkowego pod drzewostanami w różnym wieku pochodzącymi z odnowienia dawnych zrębów zupełnych; - eksperymentalne przerębowe(rębnia V) zagospodarowanie boru chrobotkowego; - eksperymentalne zagospodarowanie boru chrobotkowego rębnią IVd. rozpoczęty w początkowym okresie realizacji planu i kontynuowany przez cały okres jego realizacji.	Platy siedliska przyrodniczego 91T0 w nadleśnictwach Smolarz i Krzyż	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. i Poznaniu. Nadleśniczowie Nadleśnictw Smolarz, Człopa i Krzyż.
60.	Szczegółowa analiza uwarunkowań ochrony, w ciągu pierwszych 5 lat realizacji planu	- dolina rzeki Korytnica na odcinku od Nowej Studnicy do granicy Drawieńskiego Parku Narodowego. - dolina rzeki Cieszynka od źródeł do granicy Drawieńskiego Parku Narodowego, wraz z ekosystemami nakredowymi w otoczeniu jez. Załom. - kompleks starorzeczy w dolinie Drawy od granicy Drawieńskiego Parku Narodowego do ujścia, oraz w dolinie Mierzęckiej Strugi	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. i Szczecinie.

		powyżej miejscowości Mielęcin	
--	--	----------------------------------	--

2. Powierzchnie o szczególnym znaczeniu dla ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarze, których dotyczą zapisy ust. 1 pkt 28, 30 i 31.

2.1. Obiekty szczególnie istotne dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3140, 3150, 3160, 7110, 7140, 91D0, 91E0, kumaka nizinnej, trzaski grzebieniastej, zalotki większej (proponowane wg dotychczasowych inwentaryzacji i waloryzacji użytki ekologiczne), o których mowa w ust 1 pkt 28:

- 1) Jezioro Krzywy Róg (ndl. Drawno obr. Drawno 155b);
- 2) Jelenie Bagno (ndl. Bierzwnik obr. Wygon 67f, 108f, 109b);
- 3) Jez. Czarne k. Smolarni (ndl. Bierzwnik obr. Wygon 335n, 336g, 33f);
- 4) Wyspa na jeziorze Ostrowiec (część działki 306 obr. ewid. Radęcin);
- 5) Płytkie Bagno (ndl. Bierzwnik obr. Wygon 415g, 416c);
- 6) Jezioro Radachowskie (ndl. Bierzwnik obr. Wygon 4443j, l, 44l);
- 7) Mała Korytnica (ndl. Kalisz Pomorski 360h, 361f oraz działka 284 obr. ewid. Białe Zdrój);
- 8) Zielonoświątkowe Bagno (ndl. Głusko obr. Głusko 5f, 6g, 6h);
- 9) Jelenie Bagno (ndl. Głusko obr. Głusko 3c, 4c, 8d);
- 10) Bagno Wesółch Wariatów (ndl. Głusko obr. Głusko 146h, i, 147h);
- 11) Żabia Studnia (ndl. Głusko obr. Wołoszycz 199d, f);
- 12) Jez. Za Przesmykiem (ndl. Głusko obr. Wołoszycz 202l, 202k);
- 13) Meteoryt (ndl. Tuczo obr. Tuczo 117g);
- 14) Torfowe Doły w Krępie (ndl. Tuczo obr. Tuczo 100f, o, p, r);
- 15) Jez. Czarne k. Nowej Studnicy (dz. 29/1 obr. ewid. Nowa Studnica oraz ndl. Tuczo obr. Tuczo 25a);
- 16) Jez. Małe Czarne k. Nowej Studnicy (ndl. Tuczo obr. Tuczo 25i, j);
- 17) Kłocie k. Starej Korytnicy (dz. 18/2, 22/1, 29/2, 30/2 obr. Sadowo oraz ndl. Mirosławiec 208c, j, n, 218d);
- 18) Torfowisko przy jez. Pniów (ndl. Tuczo obr. Tuczo 174h);
- 19) Sudolowe Bagno (ndl. Człopa 185f);
- 20) Jez. Krasnorostowe Leśne (ndl. Tuczo obr. Biała 171i, h);
- 21) Jez. Rakowiec (dz. 8218/2 obr. Mielęcin i ndl. Tuczo 218g);
- 22) Jez. Suche (dz. 242/2 obr. Mielęcin);
- 23) Jez. Kochlin Mały (dz. 240/2 obr. Dzwonowo);
- 24) Rodran Duży (dz. 295/2 obr. Dzwonowo oraz ndl. Człopa 646h, 647j, 651a);
- 25) Rodran Mały (dz. 300/2 obr. Dzwonowo oraz ndl. Człopa 652d);
- 26) Jez. Bagniste (dz. 360/2 obr. Przelewice oraz ndl. Człopa 715f, 716b, i);
- 27) Duże Wutkaule (dz. 56/2 obr. Wołowe Lasy oraz ndl. Człopa 416f, 417g, 417l);
- 28) Małe Wutkaule (ndl. Człopa 418k);
- 29) Karaśniki (ndl. Krzyż obr. Krzyż 235d, f, 236b, d);
- 30) Bażynowe Bagno (ndl. Krzyż obr. Krzyż 237k, 238g, 259b);
- 31) Grzybieniowy Staw (ndl. Smolarz obr. Smolarz 130h, 131d);
- 32) Torfowisko Sarbinowo (ndl. Smolarz obr. Drezdenko 172k, 173f, 202c);
- 33) Jezioro Łabędy (ndl. Smolarz obr. Drezdenko 75Ac, d);
- 34) Torfowisko Sławica (ndl. Smolarz obr. Drezdenko 131l, k).

2.2. Drzewostany do ochrony biernej, o których mowa w ust. 1 pkt 30:

2.2.1. Leśne siedliska przyrodnicze 9110, 9130, 9160, 9190, 91E0 przeznaczone do ochrony biernej w Drawieńskim Parku Narodowym: 1a, 2a, 3a, 4a, 4d, 4h, 4k, 11a, 18j, 18w, 18x, 19c, 21d, 21k, 24d, 24f, 24g, 24k, 24n, 29a, 29b, 30a, 30d, 38b, 47c, 50g, 52c, 52i, 53a, 55c, 56a, 56h, 59f, 59i, 59k, 62f, 62o, 63a, 63m, 64i, 75b, 77b, 77d, 82d, 83f, 84b, 84d, 84k, 84m, 85a, 92h, 92j, 92k, 92n, 93g, 102b, 102f, 103j, 106b, 110a, 110h, 111a, 112c, 115a, 116c, 117a, 117h, 117i, 118h, 118j, 119a, 119c, 119g, 120i, 121bx, 121gx, 122b, 122c, 122d, 122f, 123j, 123m, 123t, 123w, 124a, 124c, 124d, 127h, 127j, 127k, 128a, 128b, 128d, 128g, 128h, 128i, 129c, 129d, 130a, 130b, 130c, 130d, 130f, 130h, 131d, 131g, 132b, 132f, 132h, 132l, 133d, 134a, 134c, 134d, 134g, 134i, 135c, 135d, 136a, 136b, 136d, 136f, 136g, 137g, 137h, 137j, 138a, 138c, 140h, 141b, 141d, 141g, 141j, 141k, 142d, 142j, 142m, 142o, 142p, 143b, 143d, 143h, 144c, 144d, 144f, 144g, 144k, 144l, 144m, 144n, 144o, 145a, 145c, 145d, 145g, 145h, 145j, 146a, 146b, 146d, 146g, 146h, 146j, 146l, 146n, 147b, 147d, 148b, 148c, 149b, 150c, 150d, 150g, 150h, 151a, 151c, 151d, 151i, 151l, 158c, 158d, 158f, 158h, 158k, 159a, 159b, 159i, 159l, 170c, 171a, 182l, 182m, 183i, 183j, 185h, 185i, 185l, 185m, 189j, 191d, 192a, 194j, 195g, 196a, 197a, 197b, 197c, 198a, 198b, 200d, 201k, 202i, 203k, 204a, 205a, 205c, 207b, 207c, 208b, 208c, 208d, 208f, 209b, 210c, 210d, 211a, 211b, 211d, 212a, 212b, 213a, 213i, 214b, 214c, 214d, 215a, 215d, 215f, 215g, 215h, 216a, 216b, 216c, 217a, 217b, 217c, 217f, 217g, 218a, 218b, 218c, 218d, 218f, 219d, 219i, 220d, 221b, 221d, 221h, 222a, 223a, 223c, 225a, 226b, 227a, 227b, 227h, 229f, 231c, 232b, 232c, 233c, 242h, 242l, 243b, 243c, 243d, 243f, 243g, 244a, 245a, 245b, 246a, 246b, 246c, 247a, 247b, 247c, 248a, 248b, 248c, 248d, 249b, 249c, 249d, 249f, 250b, 250c, 250d, 251d, 251f, 251g, 254j, 254k, 254l, 256f, 257k, 259j, 264g, 268c, 268d, 268g, 268i, 268k, 269a, 269f, 269g, 269h, 270b, 270c, 271a, 271c, 272a, 273a, 273b, 273c, 273d, 273f, 273g, 274i, 274j, 279a, 280a, 283c, 287l, 291b, 291m, 291n, 291p, 292a, 292b, 292g, 292j, 293a, 293b, 293c, 293d, 294a, 294b, 294c, 294f, 295a, 295b, 295f, 295g, 296b, 296c, 297a, 297b, 298b, 299a, 299b, 300a, 301a, 304d, 305g, 310m, 312s, 313c, 313d, 313n, 313x, 313y, 315i, 316a, 316c, 316d, 319h, 320f, 325f, 325h, 325j, 325m, 326c, 326d, 326g, 326h, 326j, 327a, 327b, 327c, 327d, 328b, 328c, 328d, 328f, 329b, 329c, 329d, 329f, 329g, 330a, 330b, 331f, 331g, 331i, 332a, 332b, 333d, 333k, 334b, 334c, 334h, 337i, 337j, 344b, 344d, 344k, 345a, 345b, 345c, 345d, 345f, 346a, 346b, 346c, 346d, 347a, 347b, 347c, 351g, 352b, 352f, 352g, 353a, 353b, 353g, 353l, 355b, 355c, 355f, 359h, 359i, 359o, 360a, 360b, 360c, 360g, 360h, 360i, 361a, 361b, 361c, 362a, 362b, 362c, 363a, 364b, 364g, 365a, 365b, 366c, 366d, 366f, 366g, 369a, 369b, 369d, 369h, 369i, 369j, 369l, 370a, 370b, 370c, 370k, 371a, 372b, 372c, 372d, 372i, 374a, 374c, 374d, 375a, 376f, 377d, 377f, 377h, 377i, 377j, 378c, 379f, 379h, 383a, 383d, 383f, 384a, 384c, 385a, 385i, 385l, 385m, 386a, 386b, 386f, 386h, 386j, 386m, 387a, 387c, 391f, 391j, 391k, 392j, 395a, 396a, 396b, 401f, 402a, 402d, 402h, 110Ak, 110Am.

2.2.2. Powierzchnie referencyjne wyznaczone w nadleśnictwach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie:

- a) w nadleśnictwie Bierzwnik: *<przyjęto wg wyznaczenia przez nadl. po konsultacjach>* 53l, 54a, 54b, 55c, 55g, 55l, 56j, 57c, 57d, 91c, 91f, 91h, 91i, 91k, 92g, 129f, 129j, 129k, 130f, 131b, 131g, 131h, 138i, 139f, 139g, 140g, 159h, 160i, 161f, 169d, 170a, 170k, 172j, 173b, 178f, 179f, 180f, 180g, 180h, 181a, 181g, 190k, 191f, 196f, 196n, 197a, 197f, 198a, 198i, 199a, 199c, 219a, 219b, 221c, 222a, 222b, 222c, 223a, 223c, 224g, 225a, 225c, 225d, 228g, 233g, 233k, 234x, 234y, 236h, 236l, 236m, 237b, 237d, 238b, 238g, 239b, 239d, 241i, 242g, 242i, 243h, 243i, 244c, 244d, 245a, 254h, 255h, 256i, 258g, 260d, 260j, 261h, 262a, 262b, 263b, 266d, 267a, 267m, 267n, 267o, 268m, 268n, 269l, 269n, 270c, 270d, 270j, 271b, 273a, 273b, 274g, 274h, 276a, 281a, 281b, 281j, 282a, 285h, 286c, 288a, 288b, 290d, 292d, 295b, 296a, 297a, 297b, 298d, 308a, 308b, 308i, 309j, 310a, 312i, 313c, 316b, 316d, 318d, 319g, 320b, 320d, 320f, 320k, 320m,

- 324j, 325d, 327c, 336d, 337b, 337c, 343a, 344h, 346f, 347h, 347j, 349c, 350g, 350j, 356a, 357f, 359k, 361k, 366h, 366i, 367i, 369c, 369f, 369g, 370b, 370h, 371n, 372g, 372k, 374b, 374d, 374f, 374g, 377i, 377j, 378h, 378i, 382f, 384d, 384f, 384k, 385a, 385b, 385c, 385f, 385g, 388h, 388i, 388j, 389c, 389h, 389m, 390c, 390h, 390k, 397b, 397c, 400g, 401d, 401f, 401g, 402a, 405a,
- b) w nadleśnictwie Drawno: *<czekamy na odpowiedź nadl.>*
- c) w nadleśnictwie Głusko: *<przyjmujemy wg wyznaczenia przez nadl. po konsultacjach, lista będzie wklejona po technicznym wyodrębnieniu pow. położonych w obszarze>*
- d) w nadleśnictwie Smolarz: *<przyjęto wg wyznaczenia przez nadl. po konsultacjach i uzg. 1 wydziel boru chrob.>* obr. Smolarz 125g, 126b, 126f, 126i, 126p, 127l, 127m, 127n, 128a, 129a, 130b, 130k, 133h, 136a, 136j, 136l, 152a, 153a, 180c, 220g, 220i, 244j, 249a, 249f, 274h, 434g, 435k, 435l, 435m, 448a, 448c, 449a; obr. Drezdenko 1c, 6a, 7b, 7c, 8b, 10b, 20i, 22b, 23a, 24a, 41r, 48a, 49f, 56d, 56f, 56i, 56k, 57a, 57d, 57i, 76h, 76i, 77f, 78m, 95i, 104a, 104r, 105b, 110d, 111h, 112d, 112f, 113j, 117j, 118i, 125c, 166a, 166p, 166r, 194m, 196b, 222m, 222w, 225k, 226f, 226j, 227g, 238f, 251h, 251i, 251l, 254d, 254f, 255b, 275i, 277g, 277j, 277o, 277p, 279f, 280j, 280k, 301a, 301f, 301g, 303f, 303g, 311i, 314a, 314c, 318c, 318d, 319a, 319b, 319c, 319d, 319f, 320a, 320b, 320c, 320d, 320f, 320g, 320h, 320i, 320j, 320k, 320l, 320m;
- e) w nadleśnictwie Strzelce Krajeńskie: *<czekamy na odpowiedź nadl.>*

2.2.3. Powierzchnie pozostawione bez użytkowania w nadleśnictwach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile:

- a) w nadleśnictwie Człopa: *<czekamy na odpowiedź nadl., propozycja przyjęcia spójnie z oprac. równoległe planem urządzania>*
- b) w nadleśnictwie Mirosławiec: *<uzgodnione z nadl.>* 200b, 201o, 201p, 208a, 208d, 208k, 208l, 208m, 209b, 209c, 217b, 218c, 218d;
- c) w nadleśnictwie Kalisz Pomorski: *<czekamy na odpowiedź nadl.>:*
- d) w nadleśnictwie Krzyż: *<czekamy na odpowiedź nadl.>:*
- e) w nadleśnictwie Tuczno *<czekamy na odpowiedź nadl.>:*

2.3. Drzewostany do minimalizacji ingerencji, o walorach przyrodniczych które uzasadniałyby wyłączenie z użytkowania, o których mowa w ust 1 pkt. 31:

- a) w nadleśnictwie Bierzwnik: 192j, 198k, 238i, 240f, 244b, 261a, 297c, 336j, 355g, 359l, 386c, 397d;
- b) w nadleśnictwie Drawno: *<po przeanalizowaniu odpowiedzi nadl. w/s referencyjnych>:*
- c) w nadleśnictwie Głusko: *<po przeanalizowaniu odpowiedzi nadl. w/s referencyjnych>:*
- d) w nadleśnictwie Kalisz Pomorski: *<po przeanalizowaniu odpowiedzi nadl. w/s referencyjnych>:*
- e) w nadleśnictwie Krzyż: *<po przeanalizowaniu odpowiedzi nadl. w/s referencyjnych>:*
- f) w nadleśnictwie Smolarz: Obr. Smolarz 82i, 83a, 125c, 126g, 129b, 129d, 130c, 134l, 135b, 135c, 136h, 136k, 137g, 152c, 153m, 154f, 155g, 172m, 183f, 185b, 185g, 186d, 190a, 190c, 190h, 207d, 244d, 260b, 261b, 271d, 343c, 435i, 436c, 453a, 466a, 471y, 474d; Obr. Drezdenko 1a, 1l, 7f, 9c, 9f, 10c, 11b, 19c, 19i, 20b, 20d, 25b, 29a, 29g, 41m, 41p, 44k, 47a, 77g, 89b, 105a, 105i, 117i, 121d, 122f, 134g, 137a, 144g, 145b, 150b, 155g, 166h, 166s, 167g, 177j, 177m, 189g, 194d, 201i, 202f, 202g, 202h, 220h, 222g, 232j, 233g, 233h, 235g, 262a, 265b, 274g, 279g, 289h, 289k, 290c, 298p, 302c, 302d, 304c, 305c, 310d, 311a, 326c, 328a, 328b, 328d, 329a, 329d, 330a;
- g) w nadleśnictwie Strzelce Krajeńskie: *<po przeanalizowaniu odpowiedzi nadl. w/s referencyjnych>:*
- h) w nadleśnictwie Tuczno: *<po przeanalizowaniu odpowiedzi nadl. w/s referencyjnych>:*

Załącznik nr 6

Wskazania do zmian w istniejących *studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego*, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar.

Lp.	Nazwa dokumentu, do którego odnoszą się wskazania	Wskazanie do zmiany
1.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, Uchwała nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października 2010 r.	Wskazać na miejsca konfliktu między infrastrukturą komunikacyjną a powiązaniami ekologicznymi obszaru z innymi obszarami Natura 2000, istotnymi dla przedmiotów ochrony oraz na potrzebę zminimalizowania tych konfliktów środkami technicznymi: 1. Droga krajowa nr 10 i projektowana droga S10, w tym ich przejście przez dolinę Drawy i towarzyszący kompleks leśny (woj. zachodniopomorskie); 2. Droga krajowa nr 22 na odcinku przebiegającym przez kompleks leśny Puszczy Drawskiej (woj. lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie), 3. Linia kolejowa Poznań-Szczecin, na odcinku przebiegającym przez kompleks leśny Puszczy Drawskiej (woj. lubuskie i zachodniopomorskie),
2.	Zmiana Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Lubuskiego, uchwała nr XXII/191/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 marca 2012 r.	
3.	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, Uchwała nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r.	
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zbiornika wodnego Mierzęcín (Chrapów) w gminie Dobiegniew, uchwała nr XXI/209/2005 Rady Miejskiej w Dobiegniewie z dnia 28 kwietnia 2005 r.	Wykreślić zamierzenie budowy zbiornika wodnego Mierzęcín, zgodnie z aktualnymi planami gospodarowania wodami oraz zgodnie z aktualną polityką gminy wyrażoną w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (uchwała XLIV/266/14 Rady Miejskiej w Dobiegniewie z dnia 28 stycznia 2014).
5.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminny Bierzwnik, uchwała Rady Gminy Nr XX/124/2001 z dnia 7 grudnia 2001 r.	Ująć granice i opis obszaru jako jedno z uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.
6.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drawno, uchwała nr IV/28/98 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 30 grudnia 1998 r.	Ująć granice i opis obszaru jako jedno z uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. Wskazać zlewni Słopicy i polany chomętowskiej jako obszaru, w którym gospodarka rolna może generować zagrożenia dla czystości i trofii rzeki Drawy i Słopicy, w tym dla ekosystemów wodnych Drawieńskiego Parku Narodowego. Wskazać na potrzebę prowadzenia gospodarki rolnej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wód, w szczególności ograniczaniem nawożenia i zachowaniem nie nawożonych, pozostawionych bez użytkowania lub zagospodarowanych jako użytki zielone, stref buforowych przy wodach, w tym

		rowach.
7.	Studium uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krzyż Wielkopolski, uchwała nr XVII/134/2000 z dnia 30 marca 2000 roku.	Ująć granice i opis obszaru jako jedno z uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.
8..	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec, Uchwała nr XXX/183/2002 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 9 października 2002 roku.	Ująć granice i opis obszaru jako jedno z uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. Wskazanie zlewni górnej Korytnicy jako obszaru, w którym gospodarka rolna może generować zagrożenia dla czystości i trofii rzeki Korytnicy i jezior, przez które przepływa, a pośrednio także dla ekosystemów wodnych położonego w dole rzeki Drawieńskiego Parku Narodowego. Wskazać na potrzebę prowadzenia gospodarki rolnej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wód, w szczególności ograniczaniem nawożenia i zachowaniem nie nawożonych, pozostawionych bez użytkowania lub zagospodarowanych jako użytki zielone, stref buforowych przy wodach, w tym rowach.
9.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuczno, Uchwałą Nr II/13/96 Rady Miasta i Gminy w Tucznie z dnia 4 marca 1996 r	Ująć granice i opis obszaru jako jedno z uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. Wskazanie zlewni górnej Płocicznej jako obszaru, w którym gospodarka rolna może generować zagrożenia dla czystości i trofii rzeki Płocicznej i jezior, przez które przepływa, w tym dla ekosystemów wodnych położonego w dole rzeki Drawieńskiego Parku Narodowego. Wskazać na potrzebę prowadzenia gospodarki rolnej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wód, w szczególności ograniczaniem nawożenia i zachowaniem nie nawożonych, pozostawionych bez użytkowania lub zagospodarowanych jako użytki zielone, stref buforowych przy wodach, w tym rowach.

Uzasadnienie

Obszar Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory i uznany za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW). Obszar został po raz pierwszy zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2009/93/WE z dnia 12 grudnia 2008 r. notyfikowaną jako dokument C(2008) 8039 przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE L43/63 z 13 lutego 2009 r.), która następnie była zastępowana kolejnymi decyzjami Komisji, m. in. z uwzględnieniem powiększenia obszaru w 2010 r. Aktualną podstawę prawną obszaru stanowi decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej 2013/741/UE z dnia 7 listopada 2013 r., notyfikowana jako dokument nr C(2013)735, w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE L350/287 z 21 grudnia 2013 r.).

Na podstawie art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, 1238), zwanej dalej ustawą OOS, do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, należy w szczególności ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 na zasadach i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627, 628 i 842), zwanej dalej ustawą o ochronie przyrody. W związku z powyższym, regionalny dyrektor ochrony środowiska, jako organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na podstawie przepisu art. 27a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, oraz koordynujący w myśl przepisu art. 32 ust. 3 ww. ustawy, funkcjonowanie obszarów Natura 2000 na obszarze swojego działania, obowiązany jest do sporządzenia oraz przyjęcia planu zadań ochronnych, o którym mowa w regulacji art. 28 ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków. Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru, czyli zapewnienie, że stan siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar nie zostanie pogorszony i zapewnione zostanie dążenie do osiągnięcia właściwego stanu ochrony. Realizacja tak sformułowanego celu działań ochronnych, w szczególności na gruntach stanowiących własność prywatną, wymogła na ustawodawcy decyzje o nadaniu planu zadań ochronnych normy prawnej ustanawianej, w formie zarządzenia jako akt prawa miejscowego. Szczegółowy tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych oraz zakres prac koniecznych do wykonania na potrzeby przygotowania projektu planu, określa rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 184 z 2010 r., zm. Dz. U. z 2012 r. poz. 506).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;

- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru

Przy opracowaniu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH230046, kierowano się także oprócz wyżej przytoczonych aktów prawa, wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1.

Opracowanie projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej rozpoczęte zostało w 2011 r. przez Dyrektora Drawieńskiego Parku Narodowego, który w ówczesnym stanie prawnym był sprawującym nadzór nad całym obszarem Natura 2000. Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy OOS, w dniu 4 maja 2011 r. podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy OOS. Od 1 stycznia 2012 r. dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego sprawuje nadzór nad częścią obszaru Natura 2000 położoną w granicach Drawieńskiego Parku Narodowego, a nadzór nad pozostałą częścią obszaru sprawują odpowiedni Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska, w granicach województw. Na podstawie porozumienia Regionalnych Dyrektorów Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Poznaniu i Szczecinie z dyrektorem Drawieńskiego Parku Narodowego, w celu dostosowania do zmienionego stanu prawnego, projekt planu zadań ochronnych został opracowany we współdziałaniu w/w podmiotów.

W toku prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046, dokonano następujących czynności:

- 1) Opisano granice obszaru Natura 2000 w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, zgodnie z wymogiem rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15

października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1247).

2) W toku prac nad planem zadań ochronnych zweryfikowano informacje o obszarze Natura 2000 oraz zidentyfikowano następujące przedmioty ochrony:

- Siedlisko przyrodnicze 3140 - Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charactria* spp.)
- Siedlisko przyrodnicze 3150 – Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaea*, *Potamogeton*
- Siedlisko przyrodnicze 3160 - Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne
- Siedlisko przyrodnicze 3260 - Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculus fluitans*
- Siedlisko przyrodnicze 6120 - Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Coelerion glaucae*)
- Siedlisko przyrodnicze 6410 – Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinia*)
- Siedlisko przyrodnicze 6430 - Ziołorośla górskie (*Adenostyles alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvulus sepium*)
- Siedlisko przyrodnicze 6510 – Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- Siedlisko przyrodnicze 7110 - Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
- Siedlisko przyrodnicze 7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*)
- Siedlisko przyrodnicze 7210 - Torfowiska nakredowe (*Cladonia marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*)
- Siedlisko przyrodnicze 7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- Siedlisko przyrodnicze 9110 - Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)
- Siedlisko przyrodnicze 9130 - Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagetum*, *Galio odorati-Fagetum*)
- Siedlisko przyrodnicze 9160 - Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*)
- Siedlisko przyrodnicze 9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)
- Siedlisko przyrodnicze 9190 - Kwaśne dąbrowy (*Quercion robur-petraeae*)
- Siedlisko przyrodnicze 91D0 - Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne
- Siedlisko przyrodnicze 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe
- Siedlisko przyrodnicze 91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonia-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*)
- 6216 Sierpowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*)
- 1831 Elizma wodna (*Luronium natans*)
- 1903 Lipiennik Loesela (*Liparis loeselii*)
- 1324 Nocek duży (*Myotis myotis*)
- 1337 Bóbr (*Castor fiber*)
- 1355 Wydra (*Lutra lutra*)
- 1352 Wilk (*Canis lupus*)
- 1166 Traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*)
- 1188 Kumak nizinny (*Bombina orientalis*)
- 1220 Żółw błotny (*Emys orbicularis*)
- 1096 Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*)

- 1106 Łosoś atlantycki (*Salmo salar*)
- 1163 Głowacz białopłetwy (*Cottus gobio*)
- 5339 Różanka (*Rhodeus amarus*)
- 1149 Koza (*Cobitis taenia*)
- 1014 Poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*)
- 1016 Poczwarówka jajowata (*Vertigo moulinsiana*)
- 1032 Skójka gruboskorupowa (*Unio crassus*)
- 1037 Trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*)
- 1042 Zalotka większa (*Leucorhinia pectoralis*)
- 1060 Czerwończyk nieparek (*Lycæna dispar*)
- 1084 Pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*)
- 1088 Kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*)

Lista ta jest zgodna z przedmiotami ochrony obszaru według obowiązującego Standardowego Formularza Danych.

3) Dokonano oceny stanu ochrony ww. przedmiotów ochrony dla których wyznaczono obszar Natura 2000 na podstawie parametrów określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

4) Przeanalizowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru oraz oceny prawdopodobnych kierunków zmian uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i ich możliwego wpływu na parametry oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk. Kody zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony (określonych załącznikiem nr 3 do niniejszego zarządzenia) podano zgodnie z opracowaniem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska „Podręcznik Platforma Komunikacyjno-Informacyjna. Plany zadań Ochronnych Natura 2000, jako narzędzie wspomagające tworzenie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. Wersja 2013.2”.

5) Sformułowano cele działań ochronnych do osiągnięcia w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych w sposób umożliwiający monitoring i weryfikację oraz postęp w realizacji, kierując się potrzebą utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony..

6) Ustalono działania ochronne zapewniające osiągnięcie celów działań ochronnych, monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000, a także wskazano konieczność uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony, dot. gatunków zwierząt.

7) Zaprojektowano działania dotyczące monitoringu stanu ochrony wszystkich przedmiotów ochrony obszaru oraz realizacji celów działań ochronnych zgodnie z wymogami ich ochrony. Przedmiotowy monitoring realizowany będzie zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi w monitoringu siedlisk przyrodniczych i gatunków przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska. Realizacja tych działań umożliwi w przyszłości sprawującemu nadzór nad obszarem Natura 2000. wypełnienie przepisu art. 31 ustawy o ochronie przyrody.

8) Rozważono potrzebę zmian w istniejących planach zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego, studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego, nie identyfikując potrzeby takich zmian.

9) W trakcie prac nad sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, ustalono potrzebę sporządzenia, w ciągu 5 lat, planu ochrony dla czterech części obszaru:

- dolina rzeki Korytnica na odcinku od Nowej Studnicy do granicy Drawieńskiego Parku Narodowego.
- dolina rzeki Cieszynka od źródeł do granicy Drawieńskiego Parku Narodowego, wraz z ekosystemami nakredowymi w otoczeniu jez. Załom.
- kompleks starorzeczy w dolinie Drawy od granicy Drawieńskiego Parku Narodowego do ujścia, oraz w dolinie Mierzęckiej Strugi powyżej miejscowości Mielęcín.

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z przepisem art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, ma obowiązek zapewnienia możliwości zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu. Podstawowym środkiem realizacji tego obowiązku, było zorganizowanie i przeprowadzenie cyklu spotkań dyskusyjnych, na które zaproszone zostały wszystkie kluczowe z punktu widzenia ochrony obszaru grupy interesów. W ramach ww. procedury odbyły się:

- 1) Wstępne spotkanie informacyjne na temat obszaru Natura 2000 i planu zadań ochronnych, zorganizowane przez Dyrektora Drawieńskiego Parku Narodowego 2 czerwca 2011 r. w Drawnie;
- 2) Spotkanie konsultacyjne 25.05.2012 r. w Człopie, zorganizowane i prowadzone, podobnie jak spotkania kolejne, przez wybranego w przetargu Wykonawcę projektu planu, na temat wstępnej identyfikacji przedmiotów ochrony i problemów ochrony obszaru;
- 3) Spotkanie konsultacyjne 15.02.2012 r. w Człopie, na temat podsumowania dostępnej wiedzy o obszarze przed pracami terenowymi;
- 4) Spotkanie konsultacyjne 18.06.2013 r. w Człopie, poświęcone zagadnieniom gospodarki leśnej;
- 5) Spotkanie konsultacyjne 2.10.2013 w Człopie, poświęcone zagadnieniom zagospodarowania przestrzennego;
- 6) Spotkanie konsultacyjne 19.12.2013 r. w Człopie, poświęcone zagadnieniom gospodarki leśnej;
- 7) Spotkanie konsultacyjne 19.12.2013 r. w Człopie, poświęcone zagadnieniom związanym z wodami;
- 8) Spotkanie konsultacyjne 25.02.2014 r. w Człopie, poświęcone prezentacji pierwszej wersji projektu planu;
- 9) Spotkanie konsultacyjne 18.03.2014 r. w Człopie, poświęcone dyskusji nad uwagami zgłoszonymi do pierwszej wersji projektu planu.

W powyższej dyskusji zgłoszono następujące uwagi, wnioski, pytania i komentarze, w tym wnioski i uwagi do pierwszej wersji projektu zarządzenia zaprezentowanej na spotkaniu 25.02.2014 r.:

I.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
W zakresie ogólnych problemów ochrony obszaru, identyfikacji przedmiotów ochrony, oceny ich stanu i zagrożeń:			
1.	Nadmierna ilość kormoranów wywiera negatywne oddziaływanie na czystość wód, rzek, ryby, atrakcyjność turystyczną terenu; dotyczy w szczególności: jez. Białe, jez. Drawsko, jez. Trzebuń, Pańskie, Mąkowskie, rz. Głęboka, Drawa, Dawica, j. Czarne, Grażyna	Teza zgłoszona w dyskusji na spotkaniu konsultacyjnym 25.05.2012.	Badania terenowe i istniejąca wiedza nie potwierdziły tezy. Z badań wpływu kolonii kormoranów na eutrofizację wód j. Ostrowieckiego wynika, że w warunkach obszaru wpływ jest zupełnie zaniedbywalny w porównaniu z dopływem biogenów z terenów rolniczych, a ogólny wpływ kormoranów na bilans biogenów w wodach jest ujemny (więcej biogenów wynoszone z wód niż dostarczane). Nie znaleziono przesłanek do uznania negatywnego wpływu kormorana na gatunki ryb będące przedmiotami ochrony obszaru

			Natura 2000. Badania w ramach prac nad równoległe opracowywanym planem ochrony obszaru ptasiego nie potwierdziły koncentracji kormoranów na wskazanych akwenach, niektóre z nich są w ogóle położone poza granicami obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej. Kormoran jest przedmiotem ochrony pokrywającego się obszaru specjalnej ochrony ptaków.
2.	W planowaniu ochrony obszaru należy rozeznaczyć i przeanalizować lokalne trendy demograficzne. W przypadku rozwoju demograficznego może np. być potrzebne miejsce na rozwój zabudowy mieszkaniowej, a ochrona przyrody może to ograniczać i może się to stać problemem. Z drugiej strony, zdaniem niektórych uczestników spotkania, ochrona przyrody obszaru może powodować spadek dzietności i wyludnianie się.	Teza zgłoszona w dyskusji na spotkaniu konsultacyjnym 25.05.2012.	Uwzględniono i przeanalizowano. Saldo liczby ludności w gminach obszaru jest ujemne, jednak w skali województwa brak jest korelacji między ujemnym saldem ludności gmin, a formami ochrony przyrody: proces migracji do miast jest niezależny od ochrony przyrody i nie ma przesłanek na poparcie tezy, że to ochrona przyrody powoduje wyludnianie się. Proces spadku gęstości zaludnienia Puszczy Drawskiej trwa nieprzerwanie od końca XIX w., nie może więc być związany z ochroną przyrody. Ujemne saldo ludności nie stwarza potrzeby uwzględnienia zapotrzebowania na rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej.
3.	Problem wykonywania wojskowych lotów szkoleniowych na niskiej wysokości (także F-16) nad obszarem Natura 2000 w Puszczy Drawskiej, co powoduje hałas mogący negatywnie oddziaływać na przyrodę (tzw. strefa 486).	Teza zgłoszona w dyskusji na spotkaniu konsultacyjnym 25.05.2012.	Nie stwierdzono wpływu na przedmioty ochrony siedliskowego obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046. Problem, choć istotny, pozostaje poza zakresem planowania ochrony obszaru Natura 2000.
4.	Natura 2000 może ograniczać budowę niezbędnej infrastruktury.	Teza zgłoszona w dyskusji na spotkaniu konsultacyjnym 25.05.2012.	Zagadnienie regulują przepisy odrębne, pozostaje ono poza zakresem planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000. Z obszaru brak przykładów, by realizacja jakiegokolwiek niezbędnej infrastruktury została ograniczona.
5.	Przeanalizowania wymaga pakiet „standardowych” problemów związanych z gospodarką leśną, obejmujący zagadnienia: wielkość użytkowania rębego w buczynach, grądach, dąbrowach i lęgach – powierzchnia rębna; udział starodrzewi? ochrona martwego drewna?	Teza zgłoszona w dyskusji na spotkaniu konsultacyjnym 25.05.2012.	Uwzględniono i szczegółowo przeanalizowano wskazane zagadnienia. Wykonano w szczególności terenowy pomiar zasobów martwego drewna na siatce ok. 100 powierzchni próbnych, ocenę liczebności mikrosiedlisk nadrzecznych, badanie reakcji różnorodności biologicznej chrząszczy na zasoby martwego drewna i gospodarkę leśną. Zaproponowano, jako działanie ochronne, stosowne modyfikacje gospodarki leśnej.
6.	Problemem jest źle funkcjonująca oczyszczalnia ścieków w Drawnie z 1990 r., w związku z czym p. Przemysław Nowak wnioskuję o likwidację Drawieńskiego Parku Narodowego i przeznaczenie zaoszczędzonych pieniędzy dla samorządów terytorialnych na troskę o środowisko.	Wniosek zgłoszony w dyskusji na spotkaniu konsultacyjnym 15.02.2013.	Nie uwzględniono. Badania parametrów fizykochemicznych Drawy nie potwierdziły złego stanu czystości jej wód. Drawieński Park Narodowy jest bardzo cennym przyrodniczo obiektem zasługującym na ochronę, a obowiązujące prawo uniemożliwia jego likwidację. Także w ochronie obszaru Natura 2000, Drawieński Park Narodowy, chroniący rdzeniową i centralną część tego obszaru, odgrywa kluczową rolę. Wg dostępnych dotychczas ocen, stan ochrony większości siedlisk przyrodniczych i gatunków w Drawieńskim Parku Narodowym jest znacznie lepszy, niż tych samych siedlisk i gatunków w pozostałych częściach obszaru Natura 2000, ta forma ochrony wewnątrz obszaru Natura 2000 wybitnie sprzyja celom obszaru Natura 2000.
7.	Co z gatunkami które były ocenione w SDF na D? czy były oceniane? Co ze wskaźnikami dla	Pytanie w dyskusji na spotkaniu	Wszystkie występujące w obszarze siedliska i gatunki były oceniane i weryfikowane pod kątem znaczenia w obszarze, także pod kątem oceny A-B-C-D. Nie

	tych siedlisk, których nie ma dotąd w metodykach GIOS?	konsultacyjnym 15.02.2013..	potwierdzono jednak, by któryś z gatunków ocenionych w SDF na D w rzeczywistości miał większe znaczenie. Dla siedlisk i gatunków nie mających opublikowanych metodyk, zastosowano robocze metodyki opracowane dla GIOS na rzecz monitoringu planowanego w 2013 r.
8.	Wniosek o ochronę żubra w okolicach Drawy, dotychczas nie ujętego w SDF.	Wniosek zgłoszony w dyskusji na spotkaniu konsultacyjnym 15.02.2013.	Populacja żubra utrzymuje się w pobliskim obszarze Natura 2000 Mirosławiec. W Uroczyskach Puszczy Drawskiej nie będzie przedmiotem ochrony, bo brak informacji o występowaniu w granicach obszaru, a gdyby nawet były takie obserwacje to byłby co najwyżej gatunkiem przechodnim; co umożliwiałoby tylko ocenę D, lecz nie ma podstaw do traktowania jako przedmiot ochrony.
9.	Informacja o przeprowadzanych w nadleśnictwach weryfikacjach siedlisk przyrodniczych, sugestii ich wykorzystania. Zapytanie, jak w Puszczy Drawskiej sprawdzają się dane INVENT.	Uwaga zgłoszona w dyskusji na spotkaniu konsultacyjnym 15.02.2013 oraz na spotkaniu konsultacyjnym 18.06.2013.	Uwzględniono. Przekazane weryfikacje siedlisk zostały przeanalizowane i wykorzystane, dodatkowo część siedlisk została zweryfikowana w ramach prac terenowych nad PZO. W ramach badania elementów struktury leśnych siedlisk przyrodniczych na siatce powierzchni w systematycznej siatce kwadratów, sprawdzono jakość indentyfikacji siedlisk przyrodniczych w bazie INVENT, uzyskując następujące oszacowania błędów: - błąd fałszywej kwalifikacji jako siedlisko przyrodnicze: 18% - błąd fałszywego niezakwalifikowania jako siedlisko przyrodnicze: 9%, - błąd rozpoznania typu siedliska przyrodniczego: 10% Po weryfikacjach, jakość materiału jest obecnie lepsza niż te poziomy.
10.	Nazwy siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt (wraz z kodami) należy podać zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510 oraz z 2012 r. poz. 1041).	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Uwzględniono. Nazwy i kody podano zgodnie z obowiązującym załącznikiem do rozporządzenia (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 Dz. U. z 2013, poz. 1302).
11.	Zagrożenia powinny być podzielone na istniejące i potencjalne (z użyciem kodów) oraz opisane	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Uwzględniono.
12.	Dla siedlisk 3140, 3150, 3260 podano jako cel osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego w sensie przepisów Prawa Wodnego do 22.12.2015 r. Czy jest to realne do osiągnięcia w tym terminie? Ten cel wynika z	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej	Uwzględniono. Przeredagowano cel tak, że odnosi się on obecnie do osiągnięcia (bez wskazania terminu innego, niż czas realizacji PZO) parametrów fizykochemicznych i biologicznych odpowiadających wartościom progowym II klasy jakości wody, dotycząc akwenów stanowiących odpowiednie siedliska przyrodnicze, niezależnie czy są one jednolitymi

	Ramowej Dyrektywy Wodnej i Prawa Wodnego i czy właściwe jest wpisywanie jego do PZO?	wersji projektu zarządzenia PZO.	częściami wód, czy też nie.
13.	Dla siedliska 7230 nie określono jako celu wyeliminowanie tawuły kutnerowatej	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Tawuła kutnerowata jeszcze nie wkroczyła do płatów tego siedliska, jest zagrożeniem potencjalnym. Uwagę uwzględniono jednak przez dodanie, jako elementu celu, „zapobieżenie inwazji tawuły”.
14.	Dla siedlisk 9110, 9130, 9160, 9170, 9190 nie określono jako celu wyeliminowanie niecierpka drobnokwiatowego	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Wyeliminowanie niecierpka drobnokwiatowego uznano za nierealistyczne, z braku dostępnych technik eliminacji tego gatunku, możliwych do zastosowania w skali adekwatnej do występowania gatunku w obszarze.
15.	Dla pachnicy dębowej podano jako cel zachowanie istniejących obecnie starych drzew z dziuplami i próchnowiskami. Zapis w tym brzmieniu obejmuje wszystkie stare drzewa z dziuplami i próchnowiskami w obszarze. Jest to zbyt rygorystyczny zapis. Pachnica zasiedla głównie drzewa liściaste i to wybranych gatunków. Ponadto taki zapis uniemożliwi wycinkę drzew zagrażających mieniu lub bezpieczeństwu ruchu drogowego. Zapis należy zmodyfikować.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Uwzględniono, wprowadzając zapisy umożliwiające usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu, zgodnie z przepisami o usuwaniu drzew i o ochronie gatunkowej.
16.	Cele działań ochronnych dla leśnych siedlisk przyrodniczych, dot. osiągnięcia zasobów martwego drewna 20m ³ /ha i >5 kłód grubszych niż 50 cm na ha lasu są nie do przyjęcia. Odtworzenie zasobów martwego drewna jest procesem naturalnym i długofalowym, nie ma żadnego uzasadnienia by wpisywać konkretne wartości.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Celem PZO nie jest osiągnięcie tych wartości w ciągu 10 lat, ale „Zbliżenie się, na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielania się drzew, do osiągnięcia celu długoterminowego, jakim jest odtworzenie zasobów martwego drewna w lasach poza parkiem narodowym do docelowego poziomu co najmniej 20m ³ /ha średnio, oraz 5 kłód grubszych niż 50 cm/ha lasu, z koncentracją w wybranych fragmentach lasu”, tak określony cel w pełni uwzględnia, że odtwarzanie zasobów martwego drewna jest procesem długofalowym i determinowanym przez naturalne procesy wydzielania się drzew. Określenie poziomów, do jakich długoterminowo dążymy, jest niezbędne dla właściwego zrozumienia celu. Poziomy te biorą pod uwagę dostępną wiedzę naukową, w tym zarówno przeglądową wiedzę z różnych lasów Europy (Kraus D., Krumm F. (eds) 2013. <i>Integrative approaches as an opportunity for the conservation of forest biodiversity</i> . European Forest Institute. 284 pp., i lit. tam cyt. – dla lasów bukowych Europy Środkowej poziomem krytycznym jest 30-40m ³ /ha), jak i wiedzę z badań wykonanych w ramach prac nad PZO (analiza zasobów martwego drewna oraz porównawcza analiza różnorodności chrząszczy w zależności od zasobów

			martwego drewna w lasach bukowych).
17.	Dyskusyjny jest zapis uznający sukcesję naturalną za zagrożenie.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Częściowo uwzględniono. Przeredagowano zapis „sukcesja naturalna”. Jednak, celem obszaru Natura 2000 jest także zachowanie ekosystemów półnaturalnych, np. łąk, w tym także ochrona ich przed zarastaniem, które – choć samorzutne – musi być wówczas identyfikowane zagrożenie.
18.	Ująć chorobowe zagrożenie jesionu jako zagrożenie dla siedliska 91E0.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Uwzględniono.
19.	Nie jest zasadny zapis dot. zagrożenia dla wilka „rozbudowa sieci ulepszonych dróg leśnych powodująca wzrost ryzyka wypadków komunikacyjnych na tych drogach oraz potencjalne ryzyko ich wykorzystywania przez osoby nieuprawnione, prowadzące do wzmożonej penetracji lasu”. Technologia dróg wymusza ograniczenia w prędkości pojazdów. Ponadto obowiązujące ustawodawstwo zapewnia ludności powszechny dostęp do lasów Skarbu Państwa.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Identyfikacja zagrożenia jest opinią ekspercką specjalisty w zakresie wilków i wydaje się zasadna. Budowane obecnie drogi leśne umożliwiają jazdę z prędkością 60-70km/h, co jest już prędkością stwarzającą ryzyko kolizji ze zwierzętami. Ustawowe powszechne prawo do korzystania z lasów Skarbu Państwa nie obejmuje prawa do poruszania się po drogach leśnych pojazdami mechanicznymi, w tej części uwaga jest więc niezasadna.
20.	Dla kumaka i traszki, doprecyzować zapisy o zmianach pokrycia terenu w otoczeniu ich stanowisk, które stanowiłyby zagrożenie.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Uwzględniono, doprecyzowano.
21.	Zapisy dot. ilości martwego drewna są nie do przyjęcia. Pojęcie „ostoje ksylobiontów” jest pozaprawne, było stosowane w RDLP w Pile, ale takie obszary nie będą dłużej wyznaczane i utrzymywane.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Uwzględniono, doprecyzowano.
22.	Brak lokalizacji bloków o powierzchni > 20 ha.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile.	Zrezygnowano z zapisu o blokach >20 ha, w wyniku czego uwaga stała się bezprzedmiotowa.

23.	Utrzymanie występowania i arealu borów chrobotkowych w obszarze może być trudne do osiągnięcia, gdyż zbiorowisko może stanowić przejściową fazę sukcesji.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Uwzględniono poprzez wskazanie konieczności wypracowania metod skutecznej ochrony borów chrobotkowych oraz – dla osiągnięcia w/w - ujęcie zadania ochronnego, polegającego na monitoringu stanu borów chrobotkowych w różnych warunkach zagospodarowania oraz – porównawczo – w warunkach pozostawienia bez żadnych zabiegów.
24.	Sprzeciw wobec celu „zachowanie występowania bobra w obszarze i co najmniej stabilnego trendu jego liczebności”, brak danych na temat stanu gatunku na opisywanym obszarze. Ilość tych zwierząt jest zbyt duża i utrzymywanie jej na tym poziomie może przyczynić się do przyrodniczych i społecznych strat.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Obszar Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 został wyznaczony m. in. dla ochrony bobra. Stan gatunku na tym obszarze jest rozpoznany, liczebność szacowana na ok. 320 osobników. Skala uciążliwości powodowanych przez bobry utrzymuje się na poziomie poniżej średniej krajowej. Nie ma żadnych przesłanek, że liczebność gatunku w obszarze jest „zbyt duża”. Strategia zarządzania gatunkiem w skali kraju i regionu będzie zapewne wskazywać obszary, w których liczebność bobrów będzie ograniczana ale i obszary „tolerancji dla bobra”; obszarowi Natura 2000 wyznaczonemu m. in. dla ochrony bobrów musi przyspaść ta druga rola.
25.	Zagwarantowanie, że nie będzie dochodzić do nawet nieumyślnego niszczenia drzew z próchnowiskami, ważnych dla pachnicy i kozioroga, jest niemożliwe i nie do przyjęcia.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Uwzględniono. Przeredagowano zapis: chodzi o niszczenie drzew zasiedlonych przez pachnicę i kozioroga (bardzo rzadko występujące!), a nie wszystkich drzew z próchnowiskami. W stosunku do stanowisk gatunków, cel ten nie wykracza poza realizację obowiązku wynikającego z przepisów o ochronie gatunkowej.
W zakresie proponowanych ustaleń planu			
26.	Jakie powinno być traktowanie, w obszarze Natura 2000, świerka i modrzewia, jako gatunków będących tu poza zasięgiem geograficznym? Niektórzy uczestnicy spotkania skrytykowali wiedzę naukową w zakresie zasięgu świerka, wyrażając tezę, że jest to tylko „wymyślona kreska na mapie”, a świerk jest gatunkiem rodzimym	Teza zgłoszona w dyskusji na spotkaniu konsultacyjnym 25.05.2012.	Nie ma przesłanek do kwestionowania wiedzy naukowej na temat naturalnych zasięgów drzew, więc w Puszczy Drawskiej świerk i modrzew są gatunkami obcymi, ale nie oznacza to ich automatycznej eliminacji. Proponuje się tylko, by nie były one wprowadzane do chronionych leśnych siedlisk przyrodniczych. Nawet gdyby nowa wiedza naukowa potwierdziła rodzimy charakter występowania świerka, to dla siedlisk 9110, 9130, 9160, 9170, 9190, 91E0 i tak pozostawałby on obcy ekologicznie.
27.	Z przepisów prawa (Rozp. Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006r. z przepisów prawa (Rozp. Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. z 2006r. NR 58, poz. 405) wymagany jest obowiązek budowy leśnej infrastruktury drogowej i przeciwpożarowej wymagany jest obowiązek budowy leśnej infrastruktury drogowej i przeciwpożarowej, czego plan nie powinien	Teza zgłoszona w dyskusji na spotkaniu konsultacyjnym 25.05.2012.	Plan nie zawiera zapisów blokujących budowę takiej infrastruktury, która podlega przepisom ogólnym, w szczególności może być wymagana ocena oddziaływania na środowisko lub ocena oddziaływania na obszar Natura 2000, co nie oznacza jednak zakazu budowy. Zależnie od sposobu wykonania, nowe drogi mogą oddziaływać przez fragmentację chronionych siedlisk przyrodniczych (gdy wiążą się z wycięciem szerszego pasa drogowego), stwarzać ryzyko kolizji ze zwierzętami (gdy umożliwiają jazdę z większymi prędkościami), zwiększać penetrację wnętrza kompleksu leśnego co jest niekorzystne m. in. dla wilka (gdy byłyby publicznie udostępnione lub gdyby prowokowały do nielegalnych wjazdów), każdego z tych oddziaływań można jednak uniknąć, odpowiednio je projektując.

	blokowac.		
28.	Ochrona przyrody – dopuszczająca i promująca przecież naturalne procesy - nie powinna walczyć z naturalnymi procesami sukcesyjnymi, jak np. inwazja gatunków obcych lub wycofywanie się pewnych gatunków.	Teza zgłoszona w dyskusji na spotkaniu konsultacyjnym 25.05.2012.	Zasady funkcjonowania obszaru Natura 2000 wymagają przeciwdziałania negatywnym zmianom siedlisk i gatunków, nawet gdyby te zmiany były wynikiem naturalnych procesów. Inwazja gatunków obcych nie może być uważana za proces naturalny, bo jest inicjowana zawleczeniem tych gatunków przez człowieka. Jednak, proponowane podejście w znacznym zakresie uwzględniono, np. akceptując naturalne fluktuacje roślinności torfowisk, składu zbiorowisk leśnych itp.
29.	Problem czystości rzek i ich ciągłości. Jako przykład podano: zamulające się jezioro Młyński Staw w Człopie, zanieczyszczenie Drawy w Barnimiu, w przypadku realizacji „Lubuskich Mazur” przegrodzenie i podpiętrzenie także wywoła problem zamulania się.	Problem zgłoszony w dyskusji na spotkaniu konsultacyjnym 25.05.2012.	Uwzględniono zapisując ochronę czystości i ciągłości rzek w celach i zadaniach planu. Przeprowadzone badania fizykochemiczne wykazały czystość wód Drawy, obciążenie biogenami eutrofizującymi wnoszone jest natomiast do obszaru przez górną Płociczną i górną Korytnicę. Nie potwierdzono problemu zamulania się jezior jako zagrożenia dla przedmiotów ochrony, rozwój delt w ujściach rzek do jeior sprzyja naturalnemu wychwytywaniu osadów i biogenów i stwarza cenne przyrodniczo ekosystemy bagienne. Nie zalecono żadnej ingerencji w osady w jeziorach, ponieważ ocenia się ją jako bardzo ryzykowną dla ekosystemów rzecznych poniżej.
30.	Może występować – i zdaniem niektórych uczestników spotkania, w tym obszarze Natura 2000 jest to istotny problem - konflikt między potrzebami różnych przedmiotów ochrony, przykładowo: torfowisko zarastające borem bagiennym, bór niszczący drzewa stanowiące siedlisko gągoła, zalewanie łąk przez bobry, ścinanie drzew przez bobry, zjadanie kumaków przez bociana czarnego.	Teza zgłoszona w dyskusji na spotkaniu konsultacyjnym 25.05.2012.	Uwzględniono i przeanalizowano w ramach prac nad planem, uznając że należy tolerować i zaakceptować: - fluktuacje między nieleśną roślinnością torfowiskową a borami i bzezinami bagiennymi (dane o historii torfowisk Puszczy Drawskiej wskazują na naturalny charakter takich fluktuacji) - punktowe niszczenie (wycinanie i zatapianie) leśnych siedlisk przyrodniczych przez bobry, w tym fluktuacje między łęgami i olsami, - punktowe zatapianie siedlisk torfowiskowych przez bobry, z wyjątkiem szczególnie cennych płatów torfowisk, - intensywne w obszarze żerowanie wydry na głowaczu białopłetwym, jako naturalne drapieżnictwo, Przeciwdziałania wymaga przegradzanie przez bobry odcinków rzek kluczowych dla rozrodu chronionych ryb, oraz zatapianie szczególnie cennych torfowisk alkalicznych. Nie potwierdzono znaczących oddziaływań bobra na ptaki, bociana czarnego na kumaki, kormorana na wodne siedliska przyrodnicze ani na gatunki ryb będące przedmiotami ochrony.
31.	Metody ochrony borów chrobotkowych 91T0: Czy akceptujemy procesy sukcesyjne prowadzące do zaniku tego zbiorowiska, czy też staramy się je zachować. W ndl. Smolarz zaprojektowano w kompleksie borów chrobotkowych częściowo rębnię Ib, częściowo rębnię IV, która byłaby wykonywana jako małe zręby zupełne. Nie ma jednoznacznie wypracowanych właściwych metod ochrony tego siedliska, wymaga to poszukiwań i eksperymentów i podejście z Ndl.	Uwagi na spotkaniu konsultacyjnym 18.06.2013	Zagadnienie nie jest możliwe do rozstrzygnięcia w ramach planu zadań ochronnych. Uwzględniono poprzez wskazanie konieczności wypracowania metod skutecznej ochrony borów chrobotkowych oraz – dla osiągnięcia w/w - ujęcie zadania ochronnego, polegającego na monitoringu stanu borów chrobotkowych w różnych warunkach zagospodarowania oraz – porównawczo – w warunkach pozostawienia bez żadnych zabiegów.

	Smolarz może być za taki uznane, pod warunkiem że „ostrożnościowo” jakieś dojrzałe drzewostany boru chrobotkowego pozostaną nie przeznaczone do rębni. Siedlisko przyrodnicze 91T0 powinno być interpretowane jako bory „siedliskowo uwarunkowane”: krótkotrwała faza chrobotkowa pojawiająca się tylko czasowo w fazie drągowiny w cyklu rozwoju borów świeżych nie powinna być i nie jest interpretowana jako siedlisko 91T0.		
32.	Wniosek o likwidację pól namiotowych wzdłuż Drawy, argumentując to zmniejszeniem hałasu w parku i korzyściami dla podmiotów prowadzących usługi dla turystów (kwatery, gastronomia, transport kajaków i ludzi nad rzekę). PP odrzekł, że potraktuje to jako wniosek do rozważenia.	Wniosek na spotkaniu konsultacyjnym 2.10.2013	Nie uwzględniono. Nie znaleziono przesłanek, by było to niezbędne dla przedmiotów ochrony, a celem planu nie jest zupełna eliminacja turystyki kajakowej na Drawie, która – w określonych terminach i granicach – jest zjawiskiem pozytywnym. W stosunku do miejsc biwakowania w parku narodowym wniosek może być rozważony w ramach prac nad planem ochrony parku narodowego.
33.	Wymieniany jako przykład konfliktowej inwestycji w obszarze rzek zbiornik Mierzęcin nie będzie realizowany (negatywny zapis w nowym <i>Studium...</i>).	Uwaga na spotkaniu konsultacyjnym 2.10.2013.	Uwzględniono, wykreślając wskazanie do zmiany studium, które wobec nowego studium stało się bezprzedmiotowe.
34.	Zapis dot. pozostawiania drzew zamierających i martwych powinien być doprecyzowany tak, by nie blokował działań ochrony lasu w nadzwyczajnych sytuacjach klęskowych.	Uwaga na spotkaniu konsultacyjnym 19.12.2013.	Uwzględniono.
35.	Obawy o zachowanie cennych w skali kraju i Europy nasiennych drzewostanów dębowych wobec zapisu o pozostawianiu drzew zamierających i martwych, utrudniającego dbałość o stan sanitarny lasu..	Uwaga na spotkaniu konsultacyjnym 19.12.2013.	Uwzględniono, wprowadzając wyjątek dotyczący wyłączonych drzewostanów nasiennych.
36.	W kontekście proponowanych zapisów dotyczących pozostawienia pasa ochronnego wzdłuż siedlisk hydrogeniczných o szerokości 30-60 m, wniosek o doprecyzowanie. Czy zapis ten ma dotyczyć wszystkich cięć rębnych czy tylko cięć zupełnych? Czy została przeprowadzona analiza jak dużej powierzchni drzewostanów będzie dotyczył ten zapis? Czy zapis ten ma dotyczyć wszystkich siedlisk hydrogeniczných czy tylko tych będących przedmiotami ochrony w obszarze? Czy lepszym zapisem zamiast wskazywania konkretnej szerokości bufora wyrażonej w	Uwaga na spotkaniu konsultacyjnym 19.12.2013.	Uwzględniono, doprecyzowując zapis i opierając go na wysokości drzewostanu. Zapis powinien dotyczyć wszystkich cięć rębnych z wyjątkiem ew. punktowego wycinania pojedynczych drzew w sposób analogiczny do rębni przerębowej. Została przeprowadzona analiza powierzchni – zapis odniesiony do wszystkich wód i bagien dotyczy 3,6% powierzchni lesnej obszaru.

	metrach nie było by zastosowanie jednostki długości wyrażonej w średniej wysokości drzewostanu?		
37.	Zapisać ogólnie potrzebę wykonywania prac utrzymaniowych na rzekach wszędzie gdzie może to wpływać na interesy rolnictwa.	Uwaga na spotkaniu konsultacyjnym 19.12.2013.	Wniosek nie może być uwzględniony w tej formie, bo zapis byłby zbyt ogólny. Istnieje konflikt niektórych rodzajów prac utrzymaniowych z potrzebami niektórych przedmiotów ochrony. Możliwe byłoby wskazanie krytycznych odcinków cieków, na których muszą być realizowane prace utrzymaniowe związane głównie z wykaszaniem roślinności, udrożnieniem koryta, odmulaniem, usuwaniem zwalonych drzew. Uwzględniono wniosek w stosunku do przedstawionego problemu dot. konieczności wykaszania roślinności w rz. Cieszyńce.
38.	Wszystkie zadania powinny mieć określony termin wykonania	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, , jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Uwzględniono. Delegacja ustawowa nie przewiduje wprowadzenia określenia wprost terminu wykonania, ale jako element opisu działania ochronnego wpisano, kiedy działanie powinno być wykonane.
39.	Jako odpowiedzialnego za działania ochrony czynnej (koszenie torfowisk, usuwanie tawuły), nie wskazywać Nadleśniczego. Lasy Państwowe mogą wykonywać i finansować zadania związane z gospodarką leśną, natomiast zadania z zakresu ochrony czynnej mogą być wykonywane pod warunkiem zapewnienia środków finansowych.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, , jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Art. 32 ust 4 ustawy o ochronie przyrody wskazuje, że na terenie zarządzanym przez Lasy Państwowe na obszarze Natura 2000, zadania z zakresu ochrony przyrody (nie ma wskazania, że tylko związane z gospodarką leśną!) wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, co zmusza do wskazania tu właściwych miejscowo nadleśniczych jako podmiotów odpowiedzialnych. Z innych przepisów ustawy o ochronie przyrody wynika, że koszty te są pokrywane ze środków budżetu państwa lub funduszy celowych, do których nadleśniczy powinien o takie środki wystąpić.
40.	Usuwanie tawuły kutnerowatej jest nieskuteczne i kosztowne.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, , jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Teza nie jest oparta ani na literaturze, ani na doświadczeniach własnych. Z doświadczeń własnych Autorów planu wynika, że usuwanie tawuły jest możliwe i skuteczne, choć wymaga kilkuletniego wysiłku. Koszt skutecznego usunięcia tawuły wynosi 10-20 tys. zł / ha, co nie wydaje się bardzo kosztowne jak na zwalczanie neofita. W skali Puszczy Drawskiej wciąż wydaje się możliwe całkowite zwalczanie tego gatunku, kosztem rzędu 1 mln zł, co jest możliwe do pozyskania z funduszy ochrony przyrody.
41.	Działanie „zapewnienie ochrony w formie użytków ekologicznych” – nie zawsze jest potrzebne, bo sam obszar Natura 2000 wystarczająco zabezpiecza cenne siedliska. Poza tym, niektóre użytki były proponowane dla	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej	Uwzględniono. Zapis przeredagowano, tak by nie zobowiązywał sztywno do utworzenia użytków ale akceptował także zapewnienie w inny sposób podobnego reżimu ochrony, jak również podano listę tylko tych obiektów, które są istotne dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, a nie np. dla żurawia czy czapli.

	gatunków jak żuraw, czapla siwa, które są już na tyle liczne, że nie ma potrzeby ustanawiania dla nich odrębnych form ochrony przyrody.	wersji projektu zarządzenia PZO.	Na marginesie uwagi, żuraw rzeczywiście jest dziś gatunkiem dość pospolitym i miejsca jego lęgów nie wymagają indywidualnej ochrony, ale trudno zgodzić się z tezą o podobnej pospolitości miejsc lęgowych czapli.
42.	Wyznaczenie ostoi różnorodności biologicznej czy powierzchni referencyjnych jest dobrowolnym działaniem Lasów Państwowych.. Proponuje zmienić zapisy na „utrzymanie i ewentualne uzupełnienie sieci powierzchni leśnych trwale wyłączonych z użytkowania i zabiegów gospodarczych”.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Częściowo uwzględniono. Jako odrębne działanie wskazano utrzymanie sieci powierzchni referencyjnych wyznaczonych dobrowolnie przez Lasy Państwowe, a jako odrębne działanie – minimalizację ingerencji i rozważenie uznania za powierzchnie referencyjne pozostałych drzewostanów o cechach przyrodniczych uzasadniających ich bierną ochronę.
43.	Wyłączenie z leśnych zabiegów siedliska Ol jest działaniem kontrawersyjnym, głównie ze względu na duże prawdopodobieństwo destabilizacji trwałości utrzymania lasów rosnących na tych siedliskach.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Uwzględniono, siedlisko Ol jest wskazane tylko jako „cecha przyrodnicza uzasadniająca bierną ochronę”, bez sztywnego wymogu wyłączenia wszystkich drzewostanów na Ol z zabiegów leśnych. Jednak, teza o dużym prawdopodobieństwie destabilizacji olsów nie jest prawdziwa. Nie są znane przypadki destabilizacji olsu w stabilnych warunkach wodnych, wynikającej z nie wykonania zabiegów gospodarczo leśnych. Natomiast zdecydowanie destabilizująca dla ekosystemu olsu jest – zalecana dla olsów w Zasadach Hodowli Lasu – rębnia I, pomimo możliwości odtworzenia ekosystemu po kilkudziesięciu latach.
44.	Pozostawianie w każdej rębni 5% biogrup nie ma podstaw merytorycznych i jest zbyt schematyczne. Zgodnie z par. 31 pkt 5 Zasad Hodowli Lasu, biogrupy pozostawia się na zrębach zupełnych. W rębniach złożonych nie pozostawia się kęp starodrzewu na powierzchniach manipulacyjnych, ponieważ ich rolę pełni stary drzewostan utrzymywany w części przez kilkadziesiąt lat, co umożliwia powrót właściwych gatunków fauny i flory na powierzchnię objętą rębnią.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO..	Pozostawianie co najmniej 5% biogrup w każdej rębni (tj. w praktyce w rębniach częściowych w lasach liściastych – bo takie rębnie dotyczą siedlisk przyrodniczych) w tym obszarze ma być środkiem odbudowy, w dłuższej perspektywie czasowej, różnorodności biologicznej leśnych siedlisk przyrodniczych, poprzez odbudowę – w przyszłym pokoleniu drzewostanu - zasobów drzew starych, drzew z mikrosiedliskami nadrzewnymi, zasobów martwego drewna grubowymiarowego. W obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej potrzeba tego działania ma akurat dobrze udokumentowane podstawy merytoryczne. W ramach prac nad PZO zbadano zasoby martwego drewna i mikrosiedlisk nadrzewnych, w wyniku czego okazało się, że dotychczasowa gospodarka leśna w buczynach, gradach i dąbrowach spowodowała skrajne ich zubożenie w te kluczowe dla różnorodności biologicznej elementy strukturalne; jak również że zubożenie to przekłada się na zubożenie np. różnorodności gatunkowej chrząszczy. Celem pozostawiania biogrup w lasach liściastych nie jest umożliwianie powrotu właściwych gatunków fauny i flory na powierzchnię objętą rębnią, a zapewnienie obecności w przyszłym pokoleniu drzewostanu drzew starych, tj. znacznie starszych niż przeciętne wieki rębności. Zapis nie jest schematyczny. Jedynym schematycznym ograniczeniem jest minimalny areal biogrup; elastycznie może być kształtowania ich maksymalny areal, powierzchnia, położenie, rozmieszczenie, wielkość itp. Dla jeszcze wyraźniejszego zaznaczenia nieschematyczności, uzupełniono zapis o wskazanie, że szczegółowe wyznaczenie biogrup powinno być elastycznie dopasowane do warunków lokalnych.

45.	Bezwzględna pozostawianie wszystkich drzew dziuplastych, martwych, zamierających przy ciągach komunikacyjnych, obiektach turystycznych, rekreacyjnych itp. jest niebezpieczne.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Uwzględniono, wyraźnie wskazano wyjątki w związku z ochroną bezpieczeństwa.
46.	Propozycja zapisu „Kontynuowanie działań w ramach prowadzonej gospodarki leśnej mających na celu pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci tzw. drzew biocenotycznych (zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu), fragmentów drzewostanów oraz wybranych drzewostanów w celu zwiększenia różnorodności biologicznej” w miejsce szczegółowych zapisów dot. gospodarki leśnej.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Zapis byłby zbyt ogólnikowy. Ocena stanu leśnych siedlisk przyrodniczych pokazała, że działania na rzecz lepszej ochrony różnorodności biologicznej w leśnych siedliskach przyrodniczych wymagają intensyfikacji, a nie tylko kontynuacji.
47.	Propozycja zapisu „Dla RDLP w Szczecinie przyjęcie typów drzewostanów odpowiadających składom siedlisk przyrodniczych zgodnie z zawartym porozumieniami z RDOŚ w Szczecinie i Gorzowie Wlkp”.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Częściowo uwzględniono. Nie ma jednak możliwości odwołania się w akcie prawa miejscowego do porozumień dwóch instytucji. Podano, opierając się na lokalnych warunkach Puszczy Drawskiej, jakie docelowe typy drzewostanu są właściwe dla poszczególnych typów leśnych siedlisk przyrodniczych.
48.	Wniosek o wykreślenie zapisu o unaturalniającej przebudowie sztucznych drzewostanów sosnowych na siedliskach lasowych i lasu mieszanego na drzewostany właściwe dla siedlisk przyrodniczych	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Częściowo uwzględniono, wykreślając takie zadanie ochronne. Jednak, celem ochrony w tym obszarze musi pozostać odbudowa naturalnego arealu i ciągłości przestrzennej leśnych siedlisk przyrodniczych, pofragmentowanych sztucznymi drzewostanami gatunków obcych ekologicznie, nasadzonymi w wyniku dawniejszej gospodarki leśnej. Nie zapisując odrębnego zadania w tym celu, proponuje się dążyć do osiągnięcia tego celu przez stosowanie, w ramach normalnego rytmu gospodarki leśnej, docelowych składów gatunkowych właściwych dla naturalnych siedlisk przyrodniczych nie tylko w płatach siedlisk dziś zidentyfikowanych, ale także w płatach sztucznych drzewostanów sąsiadujących lub dzielących naturalne siedliska przyrodnicze w obrębie tego samego typu siedliskowego lasu.
49.	Propozycja zmiany zapisu dot. stref ekotonowych, ograniczenie do naturalnych zbiorników wodnych, rzek, źródeł i torfowisk stanowiących siedliska przyrodnicze, z możliwością ich kształtowania, ale nieużytkowanych zrębami zupełnymi.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Częściowo uwzględniono, proponując zapis w brzmieniu podobnym do propozycji RDLP, lecz nieco uszczegółowionym.
50.	Zapis proponujący parametry	Regionalna	Uwzględniono zmieniając zapis i rezygnując z

	lokalizacji miejsc biwakowania, obozowisk itp. (nie więcej niż 1 na każde 3 km linii brzegowej, pozostawienie co najmniej 50% linii brzegowej bez zorganizowanych punktów udostępnienia) jest nieuzasadniony merytorycznie.	Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	parametrów.
	Zapis o niedostępnianiu dróg leśnych do publicznego ruchu kołowego, z wyjątkiem dróg stanowiących konieczny dojazd do miejscowości, sprzeczny z obowiązującym prawem; ustawowy katalog miejsc z dozwolonym dojazdem jest znacznie szerszy.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Uwzględniono przereformując zapis tak, aby był właściwie rozumiany.
51.	Nieorganizowanie polowań zbiorowych w rejonie wykorzystywanym przez watahę wilków, określonym wg aktualnych wyników monitoringu wilka – zapis nierealny ze względu na przemieszczanie się watahy i wielkość zajmowanego terytorium. Na terenie nadleśnictw Bierzwnik, Głusko, Drawno znajdują się Ośrodki Hodowli Zwierzyny, które zgodnie z obowiązującym prawem prowadzą gospodarkę łowiecką. Jak miałoby wyglądać w praktyce określenie aktualnych wyników monitoringu?	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Doprecyzowano proponowany zapis.
52.	Doprecyzować zintegrowany monitoring zwierzyny, jako potencjalnej bazy pokarmowej wilka.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Doprecyzowano proponowany zapis.

53.	„Wydzielenia bez wskazówek gospodarczych” nie mają żadnego statusu ochronnego, obszarami wyłączonymi z gospodarki leśnej są wyznaczone na potrzeby certyfikacji lasy HCVF 3.1 i 3.2.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Doprecyzowano sformułowanie.
54.	Zapis o pozostawianiu 5% miąższości jest nierealny i sprzeczny z zasadami hodowli lasu.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Uwzględniono, odchodząc od kontroli miąższości i proponując zapis alternatywny.
55.	Skonkretyzować zapisy dotyczące składów zakładanych upraw – w formie tabeli.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Częściowo uwzględniono, wskazując docelowe typy drzewostanów siedlisk przyrodniczych. Określanie składów upraw nie wydaje się potrzebne; w tym zakresie proponuje się zachować elastyczność.
56.	Posusz zasiedlony powinien być usuwany i pozyskiwany zawsze i konsekwentnie, bez ograniczeń, na całym obszarze.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Nie uwzględniono. Konsekwentne i ciągle usuwanie bez ograniczeń jest przyczyną obecnego bardzo złego stanu zasobów martwego drewna, które – w siedliskach przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9170 i 9190 – wynoszą w lasach gospodarczych w obszarze średnio 2,4m ³ /ha, podczas gdy w tych samych typach siedlisk przyrodniczych po 20 latach ochrony Drawieńskiego Parku Narodowego przekraczają 20m ³ /ha. Z tych danych wynika, że podejście w lasach gospodarczych obszaru do usuwania martwego drewna i drzew zamierających wymaga pewnych korekt.
57.	Brak przeprowadzonej konserwacji rowów i cieków może doprowadzić do powstania nowych układów ekologicznych, innych od zakładanych w projekcie. Podlegające ochronie ekosystemy są następstwem działalności człowieka. Ograniczenie lub zaniechanie konserwacji urządzeń melioracji szczegółowych prowadzić będzie do zmian przeobrażeniowych w środowisku, co spowoduje utratę cennych ekosystemów. W przypadku zaniedbania konserwacji nawodnień może dochodzić do przesuszenia gleb bądź do ich wtórnego zabagnienia (zaniedbania w konserwacji rowów, drenarek), a także osłabia	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu, Rejonowy Oddział w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Nie uwzględniono. Uwagi – choć ogólnie mogą być słuszne – są nietrafne w odniesieniu do cieków w obszarze zarządzanych przez WZMIUW w Poznaniu, tj. Szczucznej i Człopicy: w ich sąsiedztwie nie zidentyfikowano przedmiotów ochrony zależnych od antropogenicznych warunków wodnych. Nie potwierdzono ryzyka przesuszenia gleb wskutek braku nawodnień.

	system ochrony przeciwpożarowej. Wykonywanie prac utrzymaniowych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju określa art. 118 ustawy o ochronie przyrody.		
	Roboty regulacyjne na rzekach, a mianowicie kształtowanie przekroju poprzecznego i podłużnego i zabiegi konserwacyjne na rzekach i kanałach nie tylko nie szkodzą środowisku, a wręcz je poprawiają poprzez utrzymanie płynących wód w równowadze co ogranicza erozję boczną i denną przyczyniając się do ograniczenia ruchu rumowiska (rumoszu), przeciwdziałając wypływu cieków, jezior i innych zbiorników wodnych.	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu, Rejonowy Oddział w Pile, jako uwaga do pierwszej wersji projektu zarządzenia PZO.	Erozja boczna i denną, a także ruch i osadzanie się rumowiska (rumoszu), w tym kształtowanie się morfologii koryta stanowiącej mozaikę przegłębień, pływów i odsypów, są procesami tworzącymi w ciekach mozaikę siedliskową umożliwiającą współbywanie przedmiotów ochrony obszaru.
58.	Pozytywne działania prowadzone przez Lokalną Organizację Turystyczną z Drawna, w tym na szlakach kajakowych (edukacja przyrodnicza, zapobieganie zaśmiecaniu, instalowanie pomostów i ślipów) – sugestia ujęcia kontynuacji takich działań w planie.	Wniosek na spotkaniu konsultacyjnym 18.03.2014.	Uwzględniono. Ujęto kontynuację jako jedno z działań w planie.
59.	Pozostawiane drzewa martwe, tak w lesie jak i w rzece, stanowią niebezpieczeństwo.	Wniosek na spotkaniu konsultacyjnym 18.03.2014.	Częściowo uwzględniono, wskazując że przesłanka bezpieczeństwa jest odstępstwem od generalnej zasady pozostawiania drzew martwych, w szczególności dot. drzew zagrażających upadkiem. W przypadku rumoszu drzewnego w nurcie rzeki (jego pozostawienie i naturalna dynamika jest ważnym elementem ekosystemu rzeki i w szczególności podlega ochronie w Drawieńskim Parku Narodowym) niebezpieczeństwo nie jest związane z nieprzewidywanymi zdarzeniami przyrodniczymi, jak upadek drzewa, ale z przecenianiem własnych umiejętności przez turystów kajakowych - przewiduje się, jako sposób zarządzania ryzykiem, informowanie o niebezpieczeństwie, w celu świadomego podejmowania przez turystów decyzji o wyborze trasy spływu z uwzględnieniem jej trudności, a także informowanie o sposobach uniknięcia niebezpieczeństwa.

W związku z regulacją art. 28 ust. 4 ustawy, sporządzający projekt planu zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i trybie określonym w ustawie OOS, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu. W wykonaniu tego obowiązku, Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego oraz Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Poznaniu i Szczecinie, w dniu podali do publicznej wiadomości informację o sporządzeniu projektu planu oraz o możliwości składania do niego uwag i wniosków w ciągu 21 dni *<To dopiero nastąpi, podobnie dalsze elementy procedury>* W procedurze konsultacji społecznych projektu zarządzenia wpłynęło uwag i wniosków ze strony społeczeństwa, które rozważono, wprowadzając w przypadku uwag uzasadnionych zmiany do projektu. Uwagi rozpatrzono w sposób następujący:

Lp.	Data wpływu	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia
				
				

W myśl przepisu art. 59 ust 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206), projekt planu zadań ochronnych, wymaga uzgodnienia z właściwym miejscowo wojewodą. Projekt zarządzenia uzyskał, na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie:

- uzgodnienie wojewody lubuskiego, pismem znak z dnia
- uzgodnienie wojewody wielkopolskiego, pismem znak z dnia
- uzgodnienie wojewody zachodniopomorskiego, pismem znak z dnia

Projekt planu zadań ochronnych zgodnie z dyspozycją przepisu art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, uzyskał:

- na posiedzeniu w dniu 20... r. opinię Regionalnej Rady Ochrony Przyrody, działającej przy Regionalnym Dyrektorze Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp;
- na posiedzeniu w dniu 20... r. opinię Regionalnej Rady Ochrony Przyrody, działającej przy Regionalnym Dyrektorze Ochrony Środowiska w Poznaniu;
- na posiedzeniu w dniu 20... r. opinię Regionalnej Rady Ochrony Przyrody, działającej przy Regionalnym Dyrektorze Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Realizacja działań ochronnych i monitoringowych, zawartych w niniejszej regulacji prawnej finansowana będzie zgodnie z przepisem art. 39 ustawy o ochronie przyrody, m.in. ze środków Unii Europejskiej, a w zakresie nie objętym finansowaniem przez Wspólnotę, ze środków budżetu państwa, a także ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych oraz monitoringowych zawartych w niniejszym akcie normatywnym w dziesięcioletnim okresie obowiązywania planu wyniesie łącznie tys. zł. Ze względu na specyfikę prac przyjęto kombinacje wynikające z łączenia poszczególnych usług. Oszacowanie kosztów należy traktować jedynie bardzo orientacyjnie, gdyż ze względu na specyfikę prac i terenu mogą się znacznie różnić u różnych wykonawców, a poza tym mogą być znacznie obniżone w wyniku łączenia prac. Na oszacowane koszty składają się:

- działania związane z ochroną czynną – zł,
- działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania – zł,
- monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony – zł,
- uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony – zł.

Zarządzenie nie będzie miało znaczącego wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki. Modyfikacje gospodarki leśnej niezbędne dla osiągnięcia celów ochrony mogą – w związku z wyłączeniem z użytkowania ok. 3% powierzchni leśnej w obszarze oraz sukcesywnym pozostawianiem biogrup, drzew biocenotycznych i martwego drewna - zmniejszyć przychody uzyskiwane z gospodarki leśnej w granicach obszaru o ok. 3-5%. Nie przewiduje się ograniczającego wpływu na zatrudnienie w gospodarce leśnej. Realizacja zadań ochronnych wpłynie pozytywnie na rynek pracy, w związku z zapotrzebowaniem na pracę przy wykonaniu zadań ochronnych.

Zarządzenie może wpłynąć na sytuację i rozwój regionu, lecz wpływ ten nie jest możliwy do bardziej szczegółowego określenia. W perspektywie krótkookresowej zarządzenie może

ograniczyć możliwości niekontrolowanego rozwoju lokalnego, sprowadzając go do poziomu rozwoju zrównoważonego. Zarządzenie nie powinno wpłynąć na bieżącą aktywność turystyczną i zjawisko turystyki w regionie, jakkolwiek wymóg zachowania Drawy w stanie naturalnym ograniczy możliwość ilościowego rozwoju turystyki kajakowej ponad wartości obecne. W perspektywie długookresowej zarządzenie powinno zapewnić zachowanie walorów turystycznych w obszarze, stabilizując i wzmacniając rolę, jaką turystyka odgrywa w lokalnej gospodarce, a także umożliwiając rozwój specjalistycznych form turystyki przyrodniczej.

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:

- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa tzw. Dyrektywa Ptasia (Dz. Urz. UE L 20/7 z 26.01.2010);
- Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory tzw. Dyrektywa Siedliskowa (Dz. Urz. L 206 z 22.07.1992 r., str. 7—5 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102 z późn. zm.);
- Dyrektywie 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Dz. Urz. L 143, 30/04/2004 P. 0056 - 0075) tzw. Dyrektywa Odpowiedzialnościowa.

Zarządzenie nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).